

Ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin fəaliyyəti ilə bağlı Əsasnamələrin təsdiq edilməsi haqqında

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN QƏRARI

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır:**

Azərbaycan Respublikasının Təhsil Qanununa uyğun olaraq, ali və orta ixtisas məktəblərinin fəaliyyəti ilə bağlı Təhsil Nazirliyi tərəfindən təqdim olunan Əsasnamələr təsdiq edilsin (*əlavə 1 - 4, 7*).¹

Baş nazir F. QULİYEV

Bakı şəhəri, 6 noyabr 1995-ci il
№ 242

1 №-li Əlavə

**Ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması
haqqında**

ƏSASNAMƏ²

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Əsasnamə ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat, təcrübə-texnoloji və layihə-konstruktor işlərinin (bundan sonra elmi-tədqiqat işləri) planlaşdırma, maliyyələşdirmə qaydalarını və ali təhsil müəssisələrində elmi hissələrin, elmi tədqiqat institutlarının (ETİ və mərkəzlərinin (ETM), *təcrübi-konstruktor, layihə-konstruktor, təcrübi-istehsal, layihə-texnoloji müəssisələr*, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən elmi-tədqiqat laboratoriyalarının (ETL) və sahə elmi-tədqiqat laboratoriyalarının (sahə laboratoriyaları), hesablama mərkəzlərinin, rəsədxanaların, təcrübə stansiyalarının, muzeylərin, elmi kitabxanaların və s. (bundan sonra elmi təşkilatlar) elm-istehsalat fəaliyyətinin təkilini müəyyən edir.³

1.2. Ali təhsil müəssisələrin elmi təşkilatlarının əsas vəzifələri:

milli iqtisadiyyatın inkişafında ali təhsil müəssisəsinin elmi potensialından səmərəli istifadə edilməsi;

fundamental və axtarış tədqiqatlarının üstün istiqamətlərinin inkişaf etdirilməsi və yeni texnika, texnologiya və materialların yaradılması;

yüksək ixtisaslı elmi və elmi-pedaqoji kadrların hazırlanması, əlavə təhsili, iqtisadiyyatın, sənayenin və digər təsərrüfat sahələrinin mütəxəssislərinin əlavə təhsilinin təmin edilməsi;⁴

elmi nəticələrin istehsalatda istifadə olunmasının genişləndirilməsi məqsədilə milli iqtisadiyyatın müxtəlif sahələri ilə elmi-texniki əməkdaşlığın perspektiv formalarının inkişaf etdirilməsi;

tələbələrin elmi-tədqiqat işlərinə geniş cəlb olunması;

mütəxəssislərin hazırlıq səviyyəsinin artırılması məqsədilə elmi tədqiqatların nəticələrinin tədris prosesinə tətbiq edilməsi;

ali təhsil müəssisəsinin xarici ölkələrlə elmi-texniki əməkdaşlığının inkişaf etdirilməsi;

ali təhsil müəssisəsində yeni təcrübə-istehsalat bazasının yaradılması.

1.3. Elmi-tədqiqat işləri yerinə yetirildikdə ali təhsil müəssisələr öz fəaliyyətində Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunlarını, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərman və sərəncamlarını, Milli Məclisin qərarlarını, Nazirlər Kabinetinin qərar, sərəncam və göstərişlərini, Respublika Dövlət Elm və Texnika Komitəsinin, ali təhsil müəssisəsinin tabe olduğu nazirliyin qərar, əmr, sərəncamlarını və bu Əsasnaməni rəhbər tutur.

1.4. Ali təhsil müəssisələrin rektorları aparılan elmi-tədqiqat işlərinin elmi səviyyəsinə və səmərəliliyinə, onların maliyyə və dövlət intizamına riayət edilməsinə cavabdehdir.

1.5. Ali təhsil müəssisəsinin elmi-tədqiqat fəaliyyəti tədris prosesinin ayrılmaz tərkib hissəsi olmaqla, təsisçinin vəsaitləri, öz vəsaitləri, qrantlar, müxtəlif fondlardan alınan vəsaitlər və digər qanuni mənbələr hesabına həyata keçirilir. ⁵

1.6. Elmi müəssisə və təşkilatlar və ali təhsil müəssisələri sifarişlər əsasında birgə elmi tədqiqatlar aparmaq, layihə və proqramlar hazırlamaq, məsləhət və "Elm haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq digər xidmətlər göstərmək hüququna malikdirlər. Elm və texnikanın tərəqqisi və mütəxəssislərin hazırlanmasının keyfiyyətinin artırılması məqsədilə ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat, layihə-konstruktor və elmi-texnoloji işlər (bundan sonra elmi-texniki işlər) aparılır. ⁶

2. Dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən elmi-tədqiqat işləri

2.1. Elmi və elmi-texniki fəaliyyətin maliyyələşdirilməsi "Elm haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq dövlət büdcəsinin vəsaiti, elmi fəaliyyət subyektlərinin öz vəsaitləri, dövlət fondlarının vəsaitləri, kreditlər, qrantlar, ianələr və digər qanuni mənbələr hesabına həyata keçirilir. ⁷

2.2. Ali təhsil müəssisələrində aparılan elmi-tədqiqat işlərinin nəticələri professor-müəllim heyətinin vəzifələrə seçilməsində və təyin olunmasında nəzərə alınır.

~~2.3. Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə yaradılmış ETİ və ETL dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilir. Onların mövzuları müəyyən olunmuş qaydada Dövlət Elm və Texnika Komitəsi (DETK) tərəfindən təsdiq edilir. ⁸~~

~~Mühüm tədqiqatlar və dövlət əhəmiyyətli proqramlar çərçivəsində aparılan tədqiqatları sürətləndirmək məqsədilə maliyyələşdirmə üçün nazirliklər dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitlər hesabına ehtiyat fondu yarada bilərlər.~~

~~2.4. Dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına fundamental tədqiqatların maliyyələşdirilməsi müsabiqə yolu ilə həyata keçirilir. Müsabiqələrin keçirilmə şərtləri nazirliklər, idarələr tərəfindən müəyyən edilir.~~

~~Müsabiqəyə təqdim edilmiş layihələrin, proqramların və mövzuların qiymətləndirilməsi üçün ali təhsil müəssisələrinin, Elmlər Akademiyasının, sahə elmi təşkilatlarının aparıcı alimlərindən və mütəxəssislərindən ibarət ekspert şuraları nazirliklər tərəfindən yaradılır.~~

~~2.5. Ali təhsil müəssisələrinin elmi təşkilatlarının smeta xərclərində hər bir mövzu ayrılıqda nəzərə alınır. Hər elmi tədqiqat işinin smeta dəyəri, maliyyələşdirmə qaydasından asılı olmayaraq, texniki-iqtisadi hesablamalar əsasında, xərclər maddələri üzrə gəlirin daxil edilməməsi şərti ilə təyin edilir.~~

~~Qəbul olunmuş (yerinə yetirilmiş) elmi tədqiqat işləri təsdiq edilmiş smeta dəyəri ilə elmi-texniki məhsulun həcminə daxil (realizə) edilir.~~

~~İl ərzində smeta üzrə qənaət edilmiş büdcə vəsaitləri elmi təşkilatın sərəncamında qalır və əmək haqqı fondundan qalan qənaət maddi həvəsləndirmə fonduna, qalan maddələrdən edilən qənaət isə elmi-texniki və sosial-inkişaf fonduna yönəldilir.~~

3. Təsərrüfat hesablı elmi-tədqiqat işləri

3.1. Elm və elm-istehsalat birlikləri, müəssisələri və təşkilatları ilə ali təhsil müəssisəsinin elmi təşkilatları təsərrüfat hesablı müqavilələr əsasında təsərrüfatın

müxtəlif sahələrinin inkişafı məqsədilə fundamental, axtarış və tətbiqi elmi-tədqiqatlar, təcrübə-konstruktor və layihə-texnoloji işlər aparırlar.

Bundan əlavə, ali təhsil müəssisəsində aparılmış elmi-tədqiqatların nəticələrinin, alimlərin ixtiralarının istehsalata tətbiqi, elmtutumlu, aztonnajlı, xırda seriyalı məhsulun istehsalı, proqram vəsaitlərinin yaradılması və elm-istehsalat xidmətlərinin göstərilməsi məqsədilə təsərrüfat hesablı müqavilələr bağlana bilər.

3.2. Ali təhsil müəssisələrində təsərrüfat hesablı müqavilələr əsasında aparılan elmi-tədqiqat, təcrübə-konstruktor və layihə-texnoloji işlər ali təhsil müəssisəsinin hazırladığı mütəxəssislərin profilinə müvafiq və ali təhsil müəssisəsinin əsas elmi istiqamətlərinə uyğun, müxtəlif sahələrarası və sahədaxili problemlərin həlli məqsədilə, fundamental tədqiqatların nəticələrini tətbiq edərək yerinə yetirilir.

3.3. Elmi təşkilatların elmi-texniki məhsulu – əmtədir.

Elmi-texniki məhsula sifarişçi tərəfindən qəbul edilmiş və dəyəri tam ödənilmiş aşağıdakılar aiddir:

elmi-tədqiqat, təcrübə-konstruktor və layihə-texnoloji işlər və onların başa çatmış mərhələləri;

elmtutumlu kadr müşahidəsi ilə mühəndis sistemləri sahəsində yaradılan elmi-texniki layihələr;

elmi-tədqiqatlar və təcrübə-konstruktor işlərinin nəticələri əsasında yaradılan yeni texnika və materialların təcrübə nümunələri;

ali təhsil müəssisəsinin təcrübə bazasında hazırlanmış, daxili və xarici bazara çıxarılan, elmtutumlu, aztonnajlı və xırda seriyalı məhsullar;

hesablama texnikası üçün proqram təminatı, həmçinin ali təhsil müəssisəsi şəraitində yaradılan proqram vəsaitləri;

nadir elmi-texniki avadanlıqların istifadəsi ilə göstərilən elmi-texniki xidmətlər, EHM-də aparılan hesablama işləri; informatika və informasiya, metrologiya, patent və lisenziya sahələrində göstərilən xidmətlər;

elmi, texniki, iqtisadi, idarəetmə, marketinq və s. sahələrdə verilən məsləhət və göstərilən ekspert xidmətləri.

3.4. Elmi təşkilat adından təsərrüfat hesablı müqavilələr ali təhsil müəssisəsinin rektoru və ya elmi işlər üzrə prorektoru, ali təhsil müəssisəsinin filialının rəhbəri, müstəqil balans və hüquqi şəxs statusuna malik olan elmi-tədqiqat müəssisələrinin rəhbəri tərəfindən bağlanır.

3.5. Elmi təşkilatlar sifarişçi təşkilatlarla hər bir elmi-tədqiqat işi üzrə ayrılıqda müqavilə bağlayır. Bir neçə müstəqil işdən ibarət olan kompleks elmi-tədqiqat proqramları müqavilə əsasında yerinə yetirilərkən, planlaşdırma, maliyyələşdirmə və hesabat bütün proqram üçün bütövlükdə aparıla bilər.

3.6. Bağlanılan təsərrüfat hesablı müqavilələr, sifarişçi ilə icraçının münasibətlərini tənzimləyən və öhdələrinə götürülən qarşılıqlı vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi məsuliyyəti təyin edən yeganə maliyyə və hüquqi sənəddir.

3.7. Müqavilədə xüsusi şərtlər kimi tədqiqatların nəticəsində alınan materialların dərc olunması, icraçının müəllif hüquqları, xüsusi avadanlığın təchiz edilməsi və s. məsələlər qeyd oluna bilər.

3.8. Elmi-texniki məhsulun qiyməti müqavilə bağlanan mərhələdə təyin edilir və aparılacaq işlərin elmi-təxniki səviyyəsi və alınacaq nəticələri ilə əlaqələndirilir.

3.9. Ali təhsil müəssisələrində təsərrüfat hesablı müqavilələr əsasında daxil olan vəsaitlər və nəzərdə tutulan xərclər büdcədən kənar smetalar üzrə planlaşdırılır və rektor tərəfindən təsdiq edilir.

3.10. Elmi-texniki və sosial inkişaf fondunun vəsaitləri müvəqqəti olaraq, 6 ay müddətinə sifarişçinin vəsaiti hesabına, qaytarılmaq şərti ilə, rektor tərəfindən icazə verilməklə müqavilələr üzrə xərclərin ödənilməsi üçün istifadə oluna bilər.

4. Ali təhsil müəssisələrinin elm-istehsalat fəaliyyəti

4.1. Ali təhsil müəssisəsinin elm-istehsalat fəaliyyəti fundamental, *nəzəri-metodoloji, pedaqoji-metodiki* və tətbiqi tədqiqatların əsasında elm tutumlu rəqabətə davamlı məhsulun işlənməsi və istehsal edilməsinə, onun daxili və xarici bazarlara müstəqil çıxarılmasına, tədqiqatların nəticələrinin təhsil prosesinə və islahata tətbiq edilməsi formalarının genişləndirilməsinə, ali təhsil müəssisəsinin təcrübə-istehsalat və maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsinə yönəldir.⁹

4.2. Elm-istehsalat fəaliyyətinə elmtutumlu, aztonnajlı və xırda seriyalı məhsulun istehsalı, hesablama texnikası üçün proqram vəsaitlərinin işlənilib hazırlanması, elm-istehsalat xidmətlərinin göstərilməsi, informatika, informasiya, marketinq, metrologiya və patent-lisənziya sahələri üzrə məsləhət və başqa xidmət növləri aiddir.

5. Elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması

5.1. Ali təhsil müəssisələrinin elmi və elm-istehsalat fəaliyyətinin cari və perspektiv planlaşdırılmasını sərbəst həyata keçirirlər.

5.2. Ali təhsil müəssisələrində elmi tədqiqatların planlaşdırılması onların əsas elmi istiqamətlərinə müvafiq həyata keçirilir.

Ali təhsil müəssisəsinin elmi istiqamətləri, orada hazırlanan mütəxəssislərin profilinə uyğun, müvafiq elm və texnika sahəsində perspektiv inkişafını və vəziyyətini, kadr təminatı, maddi və maliyyə imkanlarını nəzərə almaqla müəyyən edilir.

5.3. Elmi-tədqiqat işlərinin mövzularına ali təhsil müəssisəsinin Elmi Şurasında baxılır və onların planı rektor tərəfindən təsdiq olunur. ali təhsil müəssisəsinin Elmi Şurası elmi-tədqiqat işlərinin yekunlarını müzakirə edir, ən aktual və perspektivli elmi istiqamətlərin inkişaf etdirilməsi haqda, həmçinin elmi-texniki tərəqqinin sürətləndirilməsinə real xidmət etməyən və elmi zənginləşdirməyən elmi işlərin dayandırılması haqda qərarlar qəbul edir.

5.4. Nazirliklər, tabeliklərində olan ali təhsil müəssisələri dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına elmi-tədqiqat işlərini maliyyə vəsaiti, təcrübə-eksperimental bazasına və dövlət planına daxil edilmiş obyektlərin siyahısına müvafiq yeni tikintilərin inkişafı üçün mərkəzləşmiş kapital qoyuluşunun limitləri ilə, tikinti-quraşdırma işlərinin, eləcə də mərkəzləşmiş qaydada paylanan maddi-texniki resursların limitləri ilə və iqtisadi normativlərlə təmin etməlidirlər.

5.5. Elmi tədqiqatların səmərəliliyinin artırılması, elmi-texniki yeniliklərin yaradılması və tətbiq edilməsi müddətinin azaldılması məqsədilə, müəyyən olunmuş qaydada ali təhsil müəssisəsinin bazasında mühəndis və elmi-texniki mərkəzlər, ikili tabelikdə olan laboratoriyalar, respublikanın və xarici ölkələrin müştərək müəssisələri,

elm-istehsalat birlikləri, mərkəzlər, kooperativlər, kiçik müəssisələr və s. şəklində çevik təşkilati formalar yaradıla bilər.

5.6. Ali təhsil müəssisəsində yerinə yetirilmiş işlənmələrin, elmi-texniki nailiyyətlərin tətbiqi və mənimsənilmiş təcrübənin istifadəyə verilməsi, ali təhsil müəssisəsinin təcrübə bazasında hazırlanmış elmtutumlu, aztonnajlı, xırdaseriyalı məhsulun istifadə üçün verilməsi, müəssisələrdə, təşkilatlarda, xarici firmalarda, kooperasiyada elmi-texniki məhsulun birgə istehsalı, ali təhsil müəssisəsinin elmi-texniki məhsulun onların nəzdindəki elm-istehsalat kooperativləri, elmi-texniki xidmət mərkəzləri, kiçik müəssisələr və həmçinin birlik və assosiasiyalar tərəfindən istifadə edilməsi haqda müqavilələr əsasında həyata keçirilir.

5.7. Tədqiqatların və işlənmələrin nəticələrinin təbliğ edilməsi məqsədilə ali təhsil müəssisələri, xarici ölkələrin sahə elmi-texniki, sənaye, kommersiya və başqa sərgilərində iştirak edir, tematik toplular və xüsusi reklam nəşrləri buraxır və yayır, özlərinin elmi-texniki nailiyyətləri haqda nazirliklərə məlumat göndərir.

6. Elmi-tədqiqat işlərinin icraçıları

6.1. Ali təhsil müəssisəsində elmi-tədqiqat işləri aşağıdakılar tərəfindən yerinə yetirilə bilər:

əsas iş vaxtı ərzində fərdi iş planlarına müvafiq olaraq professor-müəllim heyəti;

əsas iş vaxtında elmi təşkilatların elmi, mühəndis-texniki işçiləri, klinik xəstəxanaların mütəxəssis və fəhlələri;

kurs işi, diplom layihəsi, tədris planlarında nəzərdə tutulmuş digər tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi gedişində, tələbə elmi cəmiyyətlərində, bürolarında, həmçinin ali təhsil müəssisələrinin kafedra, *elmi müəssisə və təşkilatlar, təcrübi-konstruktor, layihə-konstruktor, təcrübi-istehsal, layihə-texnoloji müəssisələrində* əlavə əmək haqqı ödənilməklə dərşdənkənar sərbəst vaxtda tələbələr; ¹⁰

hazırladığı fərdi planlara müvafiq kafedralarda, *elmi müəssisə və təşkilatlarda, təcrübi-konstruktor, layihə-konstruktor, təcrübi-istehsal, layihə-texnoloji müəssisələrdə* dərşdənkənar boş vaxtda əlavə əmək haqqı ödənilməklə doktorant, ~~aspirant~~, tədqiqatçı-stajor, rezidenturada təhsil alanlar və müəllim-stajorlar.¹¹

Dövlət büdcəsi və təsərrüfat müqaviləsi vasitələri üzrə maliyyələşdirilən elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsinə ali təhsil müəssisəsinin professor-müəllim heyəti, elmi işçiləri, rəhbər və digər işçiləri, həmçinin (sifarişçi müəssisə istisna olmaqla) qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada kənar müəssisə və təşkilatların işçiləri əsas işlərindən kənar vaxtda əvəzçiliklə cəlb oluna bilər.

6.2. Ali təhsil müəssisəsinin rektorları əvəzçilik üzrə elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsində yalnız mövzunun elmi rəhbəri kimi iştirak edə bilərlər. ali təhsil müəssisəsinin digər işçilərinə məhdudiyət qoyulmur.

6.3. Ali təhsil müəssisəsinin ştatında olan rəhbər, professor-müəllim heyəti, elmi və digər işçilər əvəzçilik üzrə öz ixtisas və dərəcələrinə uyğun gələn istənilən vəzifəni tuta bilərlər. Əvəzçilik üzrə vəzifə maaşları əsas iş yeri üzrə əmək haqqının həcmindən asılı olmayaraq müəyyənləşdirilir. Əvəzçilik üzrə iş müddəti, müvafiq kateqoriyadan olan işçilər üçün müəyyən olunmuş iş vaxtı normasının yarısından çox olmamalıdır. Əvəzçilik şərti ilə elmi-tədqiqat işlərinin aparılmasına cəlb olunan işçilərin əmək haqqı, tapşırıq müvafiq yerinə yetirilmiş işin tam həcminə görə ödənilir.

6.4. Ali təhsil müəssisəsinin elmi müəssisələrinin bölmələrinin işə götürülən elmi əməkdaşları ştat cədvəlində nəzərdə tutulmuş boş olan elmi vəzifələrə müsabiqə üzrə seçilir, sonradan isə müəyyən olunmuş qaydada attestasiyadan keçirlər.

Ali təhsil müəssisəsində və ya onun elmi müəssisələrində (konstruktor və texnoloji bürolar da daxil olmaqla) işləyən şəxslər, attestasiyanın nəticələrinə görə elmi işçi vəzifəsinə təyin olunurlar.

Mühəndis-texniki işçilər və mütəxəssislər, ali təhsil müəssisəsinin rektorunun, elmi tədqiqat institutunun və ya müstəqil *təcrübi-konstruktor, layihə-konstruktor, təcrübi-istehsal, layihə-texnoloji müəssisəsinin* rəhbərinin əmri ilə işə götürülür və müəyyən edilmiş qaydada attestasiyadan keçirlər.¹²

Ali təhsil müəssisəsinin rektoru, elmi-tədqiqat institutunun, təcrübə-konstruktor, layihə-texnoloji bürolarının rəhbərləri müəyyən mövzuların (mərhələlərin) yerinə yetirilməsi müddətində, ayrı-ayrı hallarda elmi, mühəndis-texniki işçiləri və mütəxəssisləri işə qəbul edə bilərlər. İşçilərin işə qəbul olunması və azad edilməsi ali təhsil müəssisəsinin rektoru, elmi-tədqiqat institutunun, təcrübə-konstruktor, layihə-texnoloji büroların rəhbərləri tərəfindən əmrlə həyata keçirilir.

Elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsində əvəzçiliklə iştirak edən şəxslər, həmçinin doktorantlar, ~~aspirantlar~~, rezidenturada təhsil alanlar, təcrübəçi-tədqiqatçılar, tələbələr ali təhsil müəssisəsində müəyyən edilmiş say limitində nəzərə alınmırlar.¹³

6.5. Əvəzçilik üzrə elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsinə rəhbər və professor-müəllim heyətinin həmçinin doktorantların cəlb olunması əmək müqaviləsi əsasında ştat vəzifəsi üzrə aparılır. Müqavilə bu şəxslərlə rektor (elmi işlər üzrə prorektor), ali təhsil müəssisəsi, elmi-tədqiqat institutlar, *təcrübi-konstruktor, layihə-konstruktor, təcrübi-istehsal, layihə-texnoloji müəssisələrinin* rəhbərləri arasında bağlanılır.¹⁴

Əmək müqavilələri bütövlükdə işin (ayrı-ayrı mərhələlərin) aparılması, həmçinin işin proqram və ya təqvim planına müvafiq konkret-tədqiqat, eləcə də istehsal-texniki xarakterli tapşırıqların yerinə yetirilməsi üçün bağlanılır. Burada götürülən işin həcmi, onun reallaşma müddəti və hesabat qaydası göstərilir. Həmin müqavilələrdə həmçinin yerinə yetiriləcək işin xalq təsərrüfatı üçün əhəmiyyəti, elmi-texniki səviyyəsi, keyfiyyəti, həcmi və mürəkkəbliyi nəzərə alınaraq əmək haqqının məbləği və ödənilmə qaydası müəyyənləşdirilir. Hər ay üçün əmək haqqı hesablanarkən ali təhsil müəssisəsinin elmi-tədqiqat müəssisələrində, texnoloji və konstruktor təşkilatlarında əvəzçilərin əmək haqqı işlədiyi vaxta mütənasib olaraq əvəzçilik vəzifəsinə görə vəzifə maaşlarına əsasən ödənilir. Ali təhsil müəssisələrinin elmi-tədqiqat təşkilatlarında xüsusi əhəmiyyətə malik olan işlər yerinə yetirildikdə göstərilən müqavilələrdə əlavə ödənişlər də nəzərdə tutula bilər.

6.6. Tədqiqatların yerinə yetirilməsinə cəlb olunan rəhbər, professor-müəllim, elmi işçi heyətinə doktorantların əvəzçilik qaydasında əmək haqqı, aparılan işlərin təqvim planına müvafiq olaraq mərhələlərlə ödənilir. Müqavilədə nəzərdə tutulmuş tapşırıqlar vaxtından əvvəl yerinə yetirildikdə və sifarişçinin müəyyən etdiyi işin keyfiyyəti və elmi-texniki səviyyəsi tələblərinə riayət olunduqda, icraçıya əmək müqaviləsində müəyyən edilmiş vəsaitin tam həcmi ödənilir.

6.7. İstehsal və texniki xarakterli konkret tapşırıq və xidmətlərin aparılmasına cəlb olunan doktorant, tədqiqatçı-stajor, müəllim-stajor, mühəndis-texniki işçilər, tədris-

köməkçi heyəti, mütəxəssislər, tələbələr və ali təhsil müəssisəsinin fəhlələrinin əmək haqqı, işlədiyi vaxta mütənasib olaraq əvəzçilik vəzifəsinə görə vəzifə maaşına əsasən ödənilir.¹⁵

6.8. Tətil dövründə doktorant və tələbələr, həmçinin istehsalat təcrübəsi zamanı tələbələr (əgər bu təcrübə ali təhsil müəssisəsində və ya sifarişçi təşkilatlarda keçirilərsə), elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi üçün tam əmək haqqı ödənilməklə işə götürülə bilərlər. Professor-müəllim heyəti öz məzuniyyət dövründə (əmək müqaviləsi üzrə əmək haqqı ödənilməklə) işə götürülə bilər.

6.9. Doktorant, ~~aspirant~~, rezidenturada təhsil alan, tələbə və fəhlə icraçıları müqavilə üzrə iş yerinə yetirilən zaman, tutduğu vəzifə üzrə müəyyən olunmuş qaydada məzuniyyət və ya istifadə olunmayan məzuniyyətə görə iş qurtardıqdan sonra pul əvəzi ödənilməlidir.¹⁶

6.10. Elm-istehsalat xarakterli, o cümlədən kooperativ, kiçik müəssisə və s. təşkilatların işində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin əməkdaşları, rektorluqla bağlanmış müqavilələrə əsasən, xərci ödənilməklə ali təhsil müəssisəsinin elmi cihaz, qurğu, istehsal sahələrindən həmin təşkilatların işini yerinə yetirmək üçün istifadə edə bilərlər.

Elmi hesabatlar, metodik proqram, konstruktor və texnoloji layihələr, ali təhsil müəssisəsinin mülkiyyəti hesab olunmuş və əvvəllər yerinə yetirilmiş elmi-tədqiqat işlərinin nəticəsində əldə edilmiş digər materiallar müqavilə üzrə istifadə oluna bilər.

6.11. Təsərrüfat müqavilələrini yerinə yetirmək üçün rektorun əmri ilə müvəqqəti yaradıcı kollektivlər təşkil oluna bilər.

6.12. Ali təhsil müəssisələrinin kafedra və digər qurum rəhbərlərinə və idarə aparatının əməkdaşlarına, həmin ali təhsil müəssisəsinin nəzdində yaradılmış kooperativlərdə (kiçik müəssisələrdə) işləməyə icazə verilmir.

7. Tədris və elmi proseslərin vəhdəti

7.1. Tədris prosesinin, elmin və istehsalın inteqrasiyası aşağıdakı vasitələrlə həyata keçirilir:

sahələrarası elmi-texniki sistemlərin yaradılması;

elmi kollektivlərin tərkibində tələbələrin elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi;

elmi-texniki tərəqqinin istiqamətlərinə və yüksək səviyyəli mütəxəssislərə olan sosial-iqtisadi tələbata uyğun, elmi və texniki nailiyyətlərin əsasında mütəxəssislərin hazırlanması;

Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyası, nazirliklər, idarə və müəssisələrlə birlikdə tədris-elm-istehsalat birlikləri və kompleksləri, baza kafedraları, elmi-tədris və mühəndis mərkəzləri təşkil etməklə, akademiya institutlarının elmi laboratoriyalarında və tədqiqat komplekslərində tədris-tədqiqat işlərinin aparılması;

dövlət büdcəsi;

təsərrüfat müqaviləli elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsinə tələbələrin cəlb edilməsi (bu halda tələbələr üçün əmək haqqının müəyyən hissəsi faiz ilə ayrılır);

elmi hissənin elmi və elm-istehsalat bölmələrində fəal tədris işlərinin müxtəlif formalarından — diplom və kurs işi layihələrindən, tədris və istehsalat təcrübəsindən, tədris prosesinə elmi avadanlıqlardan və hesablama texnikasından, tədqiqat və

ölçmənin müasir üsullarından, avtomatlaşdırılmış məlumat banklarından və s. istifadə edilməsi;

elmi tədqiqatların nəticəsində yaradılmış tədrisin yeni texniki vasitələrinin (laboratoriya qurğuları, mühazirə kursları, kompüter tədris vasitələri və praktikumlar, stend və trenaj qurğuları) tədris prosesində tətbiq edilməsi;

tədris prosesi ilə əlaqədar tələbələrin elmi və texniki yaradıcılığının müxtəlif formalarının inkişaf etdirilməsi üzrə yaradılmış Şuralarla birlikdə elmi, metodik və təşkilat işlərinin aparılması;

tədrisdən kənar vaxtlarda konstruktor və layihə bürolarında, elm-istehsalat dəstələrində, təhsil alan gənclərin elmi-texniki mərkəzlərində işlərin aparılması.

7.2. Tələbə elmi, layihə, konstruktor büro və mərkəzləri ali təhsil müəssisələrinin elmi hissəsinin tərkibində yaradılır.

8. Təcrübə-istehsalat bazasının inkişaf etdirilməsi

8.1. Elmi-tədqiqatlarda ali təhsil müəssisəsinin eksperimental və istehsalat bazasından səmərəli istifadə edilməsi üçün nadir və bahalı elmi avadanlıqdan, hesablama texnikasından müxtəlif formalarda kollektiv istifadə olunur. Burada, ali təhsil müəssisələrarası, idarələrarası kooperasiya və ixtisaslaşmadan istifadə olunur, elmi tədqiqatlara xidmət məqsədilə ali təhsil müəssisələri sistemində yüksək səmərəli texnologiyaların və rəqabətə davamlı yeni texnikanın yaradılması üçün mərkəzlər və elmi-texnoloji parklar yaradılır.

8.2. Ali təhsil müəssisələri nəzdində nadir cihazların, informatika vasitələrinin və başqa avadanlıqların yaradılması məqsədilə elmtutumlu kiçik müəssisələr və istehsalatlar (o cümlədən ali təhsil müəssisələri əsasında) təşkil edilə bilər.

8.3. *Elmi müəssisə və təşkilatların, təcrübi-konstruktor, layihə-konstruktor, təcrübi-istehsal, layihə-texnoloji müəssisələrin və s. tikintisi, yenidən qurulması və texniki təchizatı mərkəzləşmiş kapital qoyuluşuna müvafiq həyata keçirilir. Onlar həmçinin elmi-texniki və valyuta fondlarından, xalq təsərrüfatı sahələrindən eksperimental, istehsalat və sosial bazaya ayrılan vəsaitlər hesabına həyata keçirilir.*¹⁷

9. Beynəlxalq elmi əməkdaşlıq və xarici iqtisadi fəaliyyət

9.1. Ali təhsil müəssisələri xarici ölkələrin təhsil müəssisələri və təşkilatları ilə elmi-texniki əməkdaşlığı müqavilələr əsasında həyata keçirir.

9.2. Beynəlxalq elmi-texniki əməkdaşlıq və xarici iqtisadi fəaliyyət aşağıdakı məsələləri əhatə edir:

elm və texnikanın üstün istiqamətlərinin inkişaf etdirilməsi sahəsində texniki layihələrin xarici ali təhsil müəssisələri, elmi təşkilatlar ilə birgə işlənməsi;

kommersiya əsasında yüksək səmərəli elmi-texniki məhsulların işlənməsi və hazırlanması;

birgə tədqiqat aparmaq və elmi problemləri dərinlən öyrənmək məqsədilə ali təhsil müəssisəsi alimlərinin xaricdə təcrübə keçməsi;

müştərək elmi, elmi-texniki laboratoriyaların və müəssisələrin yaradılması, bunların əsasında elmi-texniki məhsulların hazırlanması və müqavilə əsasında elm-istehsalat xidmətlərinin göstərilməsi;

elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi nəticəsində yaradılan elmtutumlu, aztonnajlı, xırdaseriyalı elmi-texniki məhsulların və proqram vasitələrinin xarici ölkələrdə qəbul edilmiş qaydalar əsasında satılması;

qəbul olunmuş qaydalar üzrə lisenziyaların və «nou-xau»-ların satılması, elmi-texniki məhsulların qarşılıqlı satışı, hesablama texnikasının, ölçü sistemlərinin dəzgah və texnoloji avadanlıqların icarəyə verilməsi və alınması;

nadir elmi avadanlıq, cihaz və materialların alınması, marketinq keçirilməsi, sorğu və digər xidmətlərinin göstərilməsi.

9.3. Təhsil müəssisələrinin birbaşa beynəlxalq əməkdaşlıq müqavilələrinə dövlət tərəfindən zəmanət verilmir.¹⁸

10. Elmi-tədqiqat işlərinin qeydiyyatı və hesabatı

10.1. Qüvvədə olan texniki-normativ sənədlərə uyğun olaraq ali təhsil müəssisələrində aparılan elmi-tədqiqat işləri mövcud qaydada dövlət qeydiyyatından keçməlidir.

Elmi-tədqiqat işlərinə göstərilən xidmətlər, elmin istehsalata tətbiqi, həmçinin ali təhsil müəssisələri və nazirliklərarası kooperasiya ilə bağlı xidmətlər isə dövlət qeydiyyatından keçmirlər.

10.2. Yerinə yetirilən işlər haqqındakı son hesabat, aparılan tədqiqatların metroloji və patent nöqteyi-nəzərindən işlənməsinin nəticələrini, onların tətbiqi zamanı texniki, iqtisadi və sosial səmərəliliyini qiymətləndirməyə imkan verəcək hesablamaların nəticələrini özündə əks etdirməlidir.

Hesabatın mətni, illüstrasiyalar və başqa materiallar müəyyən olunmuş qaydada müəlliflər tərəfindən çap işlərində (məqalə, monoqrafiya, dərslik və s.), həmçinin dissertasiyalarda istifadə oluna bilər. Belə hallarda müəllif mətnlərinin bu materiallarla üst-üstə düşməsi mümkündür.

10.3. Təcrübə-konstruktor və texnoloji işlər aparılarkən, iş sənədləri, təcrübə nümunələr, maketlər, texnoloji reqlamentlər və s. qüvvədə olan normativ-texniki sənədlərə uyğun olaraq sifarişçiyə verilə bilər.

10.4. Başa çatmış mərhələlərin və bütövlükdə elmi işin alınmış nəticələri, işin təhvil verilmə aktları sifarişçilərin (müqabil tərəflərin) və ya baş təşkilatın nümayəndələrinin, yaxın profilli elmi təşkilatların, başqa kafedraların nümayəndələrinin iştirakı ilə kafedranın (şöbənin, laboratoriyanın) iclasında müzakirə olunmalıdır.

Baş çatmış təsərrüfat hesablı tədqiqatların qəbul qaydası sifarişçi ilə birlikdə müəyyən edilir. Təsərrüfat müqaviləsi ali təhsil müəssisəsi tərəfindən qəbul olunmuş və təsdiq edilmiş son sənədlər olduqda yerinə yetirilmiş hesab olunur.

Dövlət büdcəsi hesabına maliyyələşdirilən ən mühüm işlərin nəticələrinin qəbulu üçün ali təhsil müəssisələrinin tabe olduğu nazirliyin ekspert, problem və baş idarələrinin komissiyası yaradıla bilər.

Respublikanın iqtisadi və sosial inkişafının əsas istiqamətlərinə, sahələrarası xarakterli dövlət məqsədli elmi-texniki proqramlara uyğun olan elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsinin qəbulu, müəyyən olunmuş qaydada yaradılan dövlət və ya sahələrarası komissiyalar tərəfindən aparılmalıdır.

10.5. Elmi-tədqiqat işlərinin nəticələri hər il ali təhsil müəssisəsinin Elmi Şurasında müzakirə edilməlidir.

Ali təhsil müəssisəsi, elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi haqda tabe olduğu nazirliyə (idarəyə), bu nazirlik tərəfindən müəyyən edilmiş qaydaya uyğun formada və müddətdə hesabat təqdim etməlidir.

10.6. Ali təhsil müəssisələri elmi-tədqiqat işlərinin hesabatlarının müəyyən edilmiş qaydada, vaxtında təqdim edilməsini və dəqiqliyini təmin edirlər.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin
1995-ci il 6 noyabr tarixli 242 nömrəli qərarı ilə
TƏSDİQ EDİLMİŞDİR

2 №-li Əlavə

Ali təhsil müəssisəsi elmi-tədqiqat laboratoriyası haqqında

ƏSASNAMƏ¹⁹

1. Elmi-tədqiqat laboratoriyası (ETL)—ali təhsil müəssisəsinin struktur bölmələrindən biridir. ETL yüksək ixtisaslı mütəxəssislər hazırlanması, fundamental, tətbiqi və axtarış elmi-tədqiqat işləri aparılması üçün yaradılır. ETL professor-müəllim heyətini, doktorantları, ~~aspirantları~~ və ali təhsil müəssisəsi tələbələrini elmi-tədqiqat işlərinə geniş cəlb edir.²⁰

ETL—elmi təşkilatdır. ETL-in kateqoriyası müvafiq ali təhsil müəssisəsinin kateqoriyası ilə müəyyən olunur. Onun işçiləri rəhbər və elmi işçilər, kateqoriyasına aid edilir. Onların vəzifə maaşları, məzuniyyət normaları və güzəştlərə dair digər qaydalar ali təhsil müəssisələrindəki professor-müəllim və yardımçı heyət üçün tətbiq olunan prinsiplərə müvafiq müəyyənləşdirilir.

2. ETL Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisəsi olan digər nazirliklərin DETK ilə razılaşdırılmış təklifinə uyğun müəyyən olunmuş qaydada yaradılır, yenidən təşkil edilir və ləğv edilir.

3. ETL-in fəaliyyəti ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnaməyə müvafiq həyata keçirilir.

4. ETL-in əsas vəzifələri:

nəzdində fəaliyyət göstərdiyi ali təhsil müəssisəsinin müvafiq fakültə və ya kafedrası arasında tədrislə bağlı sıx əlaqə yaradılması;

təsdiq edilmiş istiqamətlər üzrə fundamental, tətbiqi və axtarış tədqiqatlarının aparılması;

ali təhsil müəssisəsinin bölmələrinə, müəssisələrə və xalq təsərrüfatının başqa təşkilatlarına laboratoriyada yerinə yetirilmiş tədqiqatların əsasında yeni metod və texnologiyanın, cihaz və materialların və s. yaradılmasında və mənimsənilməsində köməklik edilməsi.

5. ETL tabeliyində olduğu ali təhsil müəssisəsinin hazırladığı mütəxəssislərin profilinə uyğun elmi istiqamətlər üzrə elmi-tədqiqat işlərini mövcud qaydada təsdiq

edilmiş planlar əsasında yerinə yetirir. Planları təsdiq edilməmiş laboratoriyaların fəaliyyəti 3 aydan gec olmayaraq dayandırılır.

ETL-də yerinə yetirilmiş elmi-tədqiqat işləri ali təhsil müəssisəsinin elmi-tədqiqat işlərinin planına daxil edilir.

6. ETL kafedralar, elmi-tədqiqat institutları, sahə elmi-tədqiqat laboratoriyaları, həmçinin Elmlər Akademiyasının və sahə nazirliklərinin elmi bölmələri ilə sıx əlaqədə işləyir və müvafiq qaydalar üzrə (əsaslandırılmış və təsdiq edilmiş müqavilə ilə) birgə tədqiqatlar aparır.

7. ETL-in elmi fəaliyyətinə elmi rəhbər, bir qayda olaraq professor və ya elmlər doktoru rəhbərlik edir.

Elmi rəhbər ali təhsil müəssisəsinin müvafiq kafedralarının əməkdaşları sırasından rektor tərəfindən təyin olunur və azad edilir.

ETL-in elmi rəhbəri:

aparılan tədqiqatların elmi və metodik səviyyəsinə, onların vaxtlı-vaxtında yerinə yetirilməsinə, elmi nəticələrin alınmasına cavabdehdir;

elmi-tədqiqat işlərinin planlarının tərtibini və icrasını təmin edir;

laboratoriyanın başqa elmi təşkilatlarla və tabeliyində olduğu ali təhsil müəssisəsinin müvafiq kafedraları ilə fəaliyyətinin əlaqələndirilməsini təmin edir;

ali təhsil müəssisəsinin professor-müəllim heyətinin, doktorantların, ~~aspirant~~ və tələbələrin laboratoriyada elmi-tədqiqat işlərinin aparılmasına cəlb olunmasına və laboratoriyanın ştat işçilərinin tədris prosesində fəal iştirak etməsinə imkan yaradır;

laboratoriyanın elmi işçilərinin və başqa mütəxəssislərin attestasiyasını qanunvericiliyə uyğun təşkil edir;

xüsusi əhəmiyyətə malik olan və ya zərərli əmək şəraitində işlərin yerinə yetirilməsində iştirak edən əməkdaşlara əlavə kompensasiyalar verilməsini təmin edir.²¹

8. ETL-in işçilərinin sayı 8 nəfərdən az olmadıqda elmi rəhbərin təşəbbüsü ilə rektor tərəfindən ETL-in müdiri vəzifəsi müəyyən edilə bilər. Müdir laboratoriyanın elmi rəhbərinin təqdimatı əsasında rektor tərəfindən təyin edilir. Laboratoriyanın müdiri laboratoriyanın cari fəaliyyətini təşkil edir və bilavasitə əməkdaşların işinə rəhbərlik edir.

9. Elmi-tədqiqat laboratoriyalarında elmi-tədqiqat işləri aşağıdakılar tərəfindən yerinə yetirilir:

əsas iş vaxtı daxilində ali təhsil müəssisəsinin professor-müəllim və tədris-köməkçi heyəti tərəfindən, eləcə də ştat əvəzçiliyi əsasında əvəz edilən vəzifənin 0,5 ştat vahidi həcmində əmək haqqı ödənilməklə;

laboratoriyanın ştatlı işçiləri tərəfindən;

elmi tədqiqat laboratoriyasının elmi axtarışlarına uyğun mövzuda dissertasiyanın üzərində işləyən doktorantlar və rezidenturada təhsil alanlar tərəfindən, elmi-tədqiqat, kurs, diplom işləri və layihələri yerinə yetirilən zaman ali təhsil müəssisəsinin tələbələri tərəfindən hər əlavə haqq ödənilmədən, hər də təhsildən azad vaxtda ETL-də tutulan vəzifənin 0,5 ştat vahidi həcmində əmək haqqı ödənilməklə.²²

10. ETL-in tərkibində lazım olduqda ali təhsil müəssisəsinin elmi şöbəsi tərəfindən müvafiq elmi istiqamət üzrə bölmələr yaradıla bilər.

11. ETL-in fəaliyyəti onun tabe olduğu nazirlik tərəfindən maliyyələşdirilir. Laboratoriyanın büdcə vəsaiti və digər mənbələr laboratoriyaya daxilolmalar hesabına əldə edilən cihazlar və avadanlıqlar laboratoriyanın əmlakı hesab edilir.

12. Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinə və ya tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan nazirliklərə ETL-ni yaradılması haqqında göndərilən təkliflər aşağıdakıları əhatə etməlidir:

nəzdində laboratoriya yaradılması nəzərdə tutulan ali təhsil müəssisəsinin və fakültənin adları;

ETL-in nəzərdə tutulmuş adı və elmi istiqamətləri;

görüləcək işlərin yeniliyi və aktuallığı, alim və mütəxəssislərin bu sahədə əldə etdikləri elmi nailiyyətləri, gözlənilən nəticələr göstərilməklə laboratoriyanın yaradılmasının əsaslandırılması;

yaradılacaq ETL-in ştat vahidlərinin sayı, əmək haqqı fondu və illik xərclər;

təşkil olunan laboratoriyanın gələcək elmi rəhbəri haqqında məlumat onun ixtisası, elmi dərəcəsi, elmi adı və müvafiq sahədə iş təcrübəsi;

yaradılacaq laboratoriyanın maddi-texniki bazası, laboratoriyanın yerləşdirilməsi üçün sahə barədə məlumat.

13. Başa çatmış elmi-tədqiqat işlərinin hesabatları və onların mərhələləri ETL-in iclaslarında müzakirə edilir. ETL-in fəaliyyətinin nəticələri haqqında elmi rəhbərin hesabatı hər il ali təhsil müəssisəsinin və ya profiline uyğun fakültənin elmi şurasında dinlənilir və müzakirə edilir.

14. ETL-in fəaliyyətinə nəzarət edilməsi və qiymət verilməsi Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi və tabeliyində ali təhsil müəssisəsi olan nazirliklər tərəfindən müəyyən edilmiş qaydalar üzrə həyata keçirilir.

15. Ali təhsil müəssisəsində ETL birbaşa elmi işlər üzrə prorektora və rektora tabedir.

3 №-li Əlavə

Ali təhsil müəssisəsinin sahə elmi-tədqiqat laboratoriyası haqqında

ƏSASNAMƏ

1. Xalq təsərrüfatının müvafiq sahəsinin mühüm elmi-texniki problemlərinin həll edilməsi məqsədilə ali təhsil müəssisəsinin professor-müəllim heyətinin, doktorantların, ~~aspirantların~~ və tələbələrin geniş cəlb edilməsi ilə ali təhsil müəssisəsində sahə elmi-tədqiqat laboratoriyası (gələcəkdə—sahə laboratoriyası) yaradılır.²³

2. Sahə laboratoriyası ali təhsil müəssisəsinin elmi-tədqiqat şöbəsinin tərkibində sifarişçi nazirliklə (idarə) ali təhsil müəssisəsinin tabe olduğu nazirliyin birgə razılığı əsasında, ali təhsil müəssisəsinin tabe olduğu nazirliyin əmri ilə yaradılır.

Sifarişçi nazirlik (idarə) sahə laboratoriyasının yaradılması üçün əmək limitlərini ali təhsil müəssisəsinə verir.

3. Sahə laboratoriyasının fəaliyyəti ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnaməyə müvafiq həyata keçirilir.

4. Sahə laboratoriyasının əsas vəzifələri:

təsdiq edilmiş istiqamətlər üzrə nəzəri və təcrübi fundamental elmi-tədqiqatların yerinə yetirilməsi;

laboratoriyada başa çatmış tədqiqatların nəticələrinin istehsalata tətbiq edilməsi və müəllif nəzarətinin həyata keçirilməsi;

elmi-pedaqoji kadrların və mütəxəssislərin elmi səviyyəsinin yüksəldilməsi.

5. Sahə laboratoriyasının elmi istiqamətləri tabe olduğu nazirlik tərəfindən sifarişçi təşkilatın tabe olduğu nazirliklə birlikdə təsdiq edilə və dəyişdirilə bilər.

6. Sahə laboratoriyalarında elmi-tədqiqatı işlər sifarişçi təşkilatla bağlanan müqavilələr və müvafiq planlar əsasında yerinə yetirilir. Planlar sifarişçi nazirlik tərəfindən təsdiq edilir.

7. Sahə laboratoriyası müvafiq sənaye, elmi-tədqiqat, layihə-texnoloji sahə təşkilatları ilə sıx əlaqədə elmi tədqiqat işləri yerinə yetirir.

8. Sahə laboratoriyasının fəaliyyətinə bir qayda olaraq professor və ya elmlər doktoru rəhbərlik edir. Elmi rəhbər ali təhsil müəssisəsinin müvafiq kafedralarının əməkdaşları sırasından rektor tərəfindən təyin olunur və azad edilir.

Sahə laboratoriyasının elmi rəhbəri:

aparılan tədqiqatların elmi və metodik səviyyəsinə, onların vaxtında yerinə yetirilməsinə, elmi nəticələrin alınmasına cavabdehdir;

elmi-tədqiqat işlərinin planlarının tərtibini və icrasını təmin edir;

laboratoriyanın başqa elmi tədqiqatlarla və ali təhsil müəssisəsinin müvafiq kafedraları ilə fəaliyyətini əlaqələndirir;

ali təhsil müəssisəsinin professor-müəllim heyətini, doktorantları, ~~aspirant~~ və tələbələri laboratoriyada elmi-tədqiqat işləri aparmasına cəlb edir və laboratoriyanın ştatlı işçilərinin tədris prosesində iştirak etməsinə şərait yaradır;

laboratoriyanın elmi işçilərinin və başqa mütəxəssislərinin attestasiyasını təşkil edir;

xüsusi əhəmiyyətə malik olan və ya zərərli amillərlə bağlı işlərin yerinə yetirilməsində iştirak edən əməkdaşlara əlavə əmək haqqı ayrılması barədə məsələ qaldırır.

Sahə laboratoriyasının işçilərinin sayı 8 nəfərdən az olmadıqda elmi rəhbərin təşəbbüsü ilə rektor tərəfindən laboratoriyaya müdir vəzifəsi müəyyən edilə bilər. Müdir laboratoriyanın elmi rəhbərinin təqdimatı əsasında rektorun əmri ilə təyin edilir.

Laboratoriyanın müdiri laboratoriyanın cari fəaliyyətini təşkil edir və bilavasitə əməkdaşların işinə rəhbərlik edir.

9. Sahə laboratoriyasında elmi tədqiqat işləri laboratoriyanın ştat işçiləri, ali təhsil müəssisəsinin professor-müəllim heyəti, rəhbər, mühəndis-texniki işçiləri və başqa mütəxəssisləri, tədris-köməkçi heyəti, tələbələri tərəfindən və daxili ştat əvəzçiliyi şərtləri ilə cəlb edilmiş işçilərlə aparılır.

Sahə laboratoriyalarının ştat cədvəli ali təhsil müəssisəsinin rektoru tərəfindən təsdiq edilir.

10. Sahə laboratoriyası ali təhsil müəssisəsində və ya sifarişçi nazirliyin (idarənin) müəssisə və təşkilatlarında yerləşdirilir.

11. Sahə laboratoriyasının təşkili haqqında təkliflər aşağıdakıları əhatə etməlidir:

təklif edilən sahə laboratoriyasının yaradılmasının məqsəd və vəzifələri (laboratoriyanın elmi istiqamətləri və tədqiqatların gözlənilən nəticələrinin texniki-iqtisadi dəyəri);

təklif olunan elmi rəhbər;

ali təhsil müəssisəsində və ya sifarişçi nazirliyin (idarənin) müəssisə və təşkilatlarında laboratoriyanın normal fəaliyyəti üçün ayrılan sahə haqqında məlumat;

yeni yaradılacaq sahə laboratoriyasına elmi himayədarlıq edəcək kafedranın adı, onun professor-müəllim heyəti haqda məlumat;

sifarişçi tərəfindən sahə laboratoriyasında görülməli elmi-tədqiqat işlərinin dəyərinin ödənilməsi məqsədilə ayrılan maliyyə vəsaitinin həcmi.

12. Sahə laboratoriyasının mühasibat uçotu və maliyyə əməliyyatları ali təhsil müəssisəsinin mühasibatlığı tərəfindən həyata keçirilir.

13. Sahə laboratoriyasının fəaliyyətinə nəzarət ali təhsil müəssisəsinin tabe olduğu nazirlik (idarə) və sifarişçi nazirlik (idarə) tərəfindən həyata keçirilir.

14. Sahə laboratoriyası ali təhsil müəssisəsinin tabe olduğu nazirlik (idarə) və sifarişçi nazirliklərin (idarələrin) birgə qərarına əsasən ali təhsil müəssisəsinin tabe olduğu nazirliyin əmri ilə ləğv və yenidən təşkil edilə bilər. Sahə laboratoriyasının ləğv edilməsi haqqında qərar qəbul edildikdən sonra bu barədə ali təhsil müəssisəsinə məlumat verilməli və həmin sahə laboratoriyasının fəaliyyəti üç aydan gec olmayaraq dayandırılmalıdır. Laboratoriya ləğv edildikdən sonra avadanlıq və başqa əmlak ali təhsil müəssisəsinin balansında saxlanılıb, müvafiq elmi-tədqiqat (sahə) laboratoriyalarına və ya kafedralara verilir.

15. Sahə laboratoriyasının fəaliyyəti ilə bağlı bu Əsasnamədə nəzərdə tutulmayan bütün məsələlər, ali təhsil müəssisəsinin tabe olduğu nazirlik tərəfindən həll edilir.

4 №-li Əlavə

Təsərrüfat hesablı elmi-tədqiqat işləri haqqında

ƏSASNAMƏ²⁴

1. Ali təhsil müəssisəsinin elmi tədqiqatlar aparən bölmələri (icraçı) istehsalat və elm-istehsalat birlikləri, müəssisə və təşkilatlar ilə (sifarişçi təşkilat) təsərrüfat müqavilələri fundamental, axtarış və tətbiqi tədqiqatlar, təcrübə-konstruktor və texnoloji xidmətlərin, bundan əlavə təsərrüfat müqavilələri ali təhsil müəssisəsində aparılan elmi tədqiqatların nəticələrini, ixtiralarını xalq təsərrüfatına tətbiq etmək, elmtutumlu və aztonnajlı, xırda seriyalı məhsulun istehsalı, proqram vəsaitlərinin yaradılması və elmi-texniki xidmətlərin göstərilməsi üçün bağlana bilər.

2. Elmi təşkilatlar təsərrüfat müqavilələri əsasında sahədaxili və sahələrarası problemlərin həll edilməsi məqsədilə, ali təhsil müəssisəsinin ixtisas istiqamətlərinə müvafiq, xalq təsərrüfatı üçün hazırladığı mütəxəssislərin profiline uyğun və ali təhsil müəssisəsində alınmış fundamental tədqiqatların nəticələrinə əsaslanaraq elmi-tədqiqat və konstruktor texnoloji işlər aparırlar.

3. Təsərrüfat hesablı elmi-tədqiqat işləri icraçı bölmələrin ştat işçiləri, ali təhsil müəssisəsinin professor-müəllim heyəti, rəhbər, mühəndis-texniki işçiləri və başqa mütəxəssisləri, tədris-köməkçi heyəti, ~~aspirant~~ və tələbələri, daxili ştat əvəzçiliyi şərtləri ilə və qismən əməkdaşlıq haqqında razılıq əsasında isə kənarından cəlb edilmiş mütəxəssislər tərəfindən yerinə yetirilir.

4. Təsərrüfat hesablı elmi-tədqiqat işləri ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnaməyə müvafiq həyata keçirilir.

5. Müqavilədə xüsusi şərt olmadıqda təsərrüfat hesablı elmi-tədqiqat işlərinin aparılması üçün lazım olan sahə, avadanlıq, elektrik enerjisi və s. icraçı tərəfindən təmin edilir.

6. Təsərrüfat hesablı müqavilənin icrası müddətində ayrılan vəsait hesabına əldə edilən avadanlıq, ləvazimat və s. iş başa çatdıqdan sonra icraçı müəssisənin balansında qalır.

7. Elmi təşkilatların müqavilələr əsasında alınmış elmi-texniki məhsulları — əmtəədir.

8. Elmi-texniki məhsula aşağıdakılar aiddir:

elmi-tədqiqat, konstruktor, texnoloji və layihə işləri və onların mərhələləri;

elmtutumlu tədqiqatlar sahəsində elmi-texniki layihələr;

elmi-texniki və təcrübə-konstruktor işlərinin nəticələri əsasında yaradılmış materialların, yeni cihaz və texnikanın sınaq nümunələri;

ali təhsil müəssisəsinin sınaq bazasında yaradılmış xırda seriyalı və aztonnajlı elmtutumlu məhsullar;

hesablama texnikası üçün yaradılmış proqram vasitələri, elm-istehsalat xidmətləri, həmçinin informasiya, informatika, metrologiya, patent-lisenziya sahələrində görülən xidmətlər;

elmi-texniki, iqtisadi, idarəetmə və s. sahələrdə məsləhətverici və ekspert xidmətləri.

9. Təsərrüfat müqaviləsi ali təhsil müəssisəsinin rektoru, elmi işlər üzrə prorektor və yaxud ali təhsil müəssisəsinin nəzdindəki hüquqi şəxs statusuna malik olan elmi-tədqiqat təşkilatının rəhbəri tərəfindən təsdiq edilir.

10. Bağlanmış müqavilə elmi-texniki məhsulun sifarişçisi və icraçısı arasında münasibətləri tənzimləyən, götürülmüş öhdəliklər və onların yerinə yetirilməsi üzrə qarşılıqlı iqtisadi məsuliyyəti müəyyənləşdirən əsas hüquqi və maliyyə sənədidir.

Ali təhsil müəssisəsinin təcrübə-konstruktor, layihə-texnoloji büroları haqqında

ƏSASNAMƏ²⁶

1. Bu Əsasnamə ali təhsil müəssisəsi nəzdindəki sərbəst balans və hüquqi şəxs statusuna malik olmaqla, özünüməliyyələşdirmə prinsipi əsasında fəaliyyət göstərən təcrübə-konstruktor bürosu (TKB) və həmçinin layihə-texnoloji büromun (LTB) fəaliyyətini əhatə edir.

Təcrübə-konstruktor və layihə-texnoloji bürolar təsisçi nazirlik (idarə) tərəfindən nazirliyin özünün təşəbbüsü və ya ali təhsil müəssisəsinin rektorunun vəsətəti əsasında yaradılır, yenidən təşkil və ya ləğv edilir.

2. TKB və LTB öz fəaliyyətini ali təhsil müəssisələrində elmi tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnaməyə uyğun həyata keçirir.

3. TKB və LTB-nin əsas vəzifələri aşağıdakılardan ibarətdir:

ilk növbədə ali təhsil müəssisələrinin alimlərinin təklif etdikləri yeni texnika nümunələrinin, materialların və texnoloji proseslərin yaradılması və tətbiq edilməsi məqsədilə ali təhsil müəssisələrlə sahə nazirliklərinin (idarələrin) təşkilatları ilə təsərrüfat müqavilələri əsasında təcrübə-konstruktor, layihə-texnoloji işlərin (gələcəkdə təcrübə-konstruktor işləri) yerinə yetirilməsi;

TKB və LTB də aparılan işlərə tələbələrin cəlb edilməsi, onlarda real layihələndirmə prosesində mühəndis vərdislərinin inkişaf etdirilməsi;

tədris prosesinin təmin edilməsi üçün texniki vasitələr və xüsusi avadanlıqların hazırlanması.

4. TKB və LTB də təcrübə-konstruktor işləri müvafiq planlar əsasında yerinə yetirilir. Planlar mövcud qanunvericiliyə müvafiq olaraq razılaşdırılır və təsdiq edilir.

5. TKB və LTB-nin əsas maliyyə mənbələri təsərrüfat müqavilələri ilə görülmə təcrübə-konstruktor işləri üçün sifarişçi təşkilat və müəssisələrdən daxil olan vəsait, TKB və LTB-nin istehsal etdiyi məhsulun satışından əldə olunan gəlir hesabına formalaşır.

İşlərin həcmi, əmək limitləri və maddi texniki ehtiyat fondları TKB və LTB üçün təsisçi nazirlik (idarə) tərəfindən müəyyən edilir və ali təhsil müəssisəsinin plan göstəricilərinə ayrıca sətirlə daxil olunur.

6. TKB və LTB müəyyən edilmiş plan tapşırıqları daxilində:

öz ştat cədvəlini və xərclər smetasını işləyib təsdiq edir və onlarda dəyişikliklər aparır;

elmi texniki və sosial inkişaf və maddi həvəsləndirmə fondunu təşkil edir;

bank kreditindən istifadə edir, onun məqsədyönlü sərf olunmasına və vaxtında qaytarılmasına cavabdehlik daşıyır.

7. TKB və LTB öz fəaliyyətinin maliyyə və maddi texniki təminatı üçün:

ona təhkim edilmiş əsas fondlara malikdir:

bilavasitə özü və ya ali təhsil müəssisəsinin müvafiq yardımçı bölmələrinin köməyi ilə əsaslı tikinti, yenidənqurma, texniki təchizat və əsas fondların əsaslı təmir işlərini həyata keçirir;

~~tələb olunan avadanlıq, xammal, yanacaq və başqa qiymətli materiallar alır, həmçinin istifadə edilməyən cihazların, materialların, avadanlıqların və məmulatların satışını təşkil edir, texniki cəhətdən köhnəlmiş və ya yararsız hala düşmüş avadanlıq, nəqliyyat vasitələri, cihazlar və alətləri müəyyən edilmiş qaydada balanslardan silir;~~

~~istehlakçılarla razılaşdırılaraq, təcrübə istehsalatında buraxılan məhsullara dövlət qiymət orqanları tərəfindən müəyyən edilmiş qaydalar üzrə qiymətlər təyin edir.~~

~~8. TKB və LTB-də təsərrüfat hesablı təcrübə konstruktor işləri aşağıdakılar tərəfindən yerinə yetirilir:~~

~~ştatda olan rəhbər, mühəndis texniki işçilər, konstruktor texnoloq və başqa mütəxəssislər, qulluqçu və fəhlələr;~~

~~ştat əvəzçiliyi şərti ilə ali təhsil müəssisəsinin professor müəllim və tədris köməkçi heyəti, həmçinin fəhlələri;~~

~~dərisdənkənar vaxtda, TKB və LTB-də tutduğu vəzifəsinin 0,5 ştat vahidinin əmək haqqını almaq şərti ilə ali təhsil müəssisəsinin doktorantları, rezidenturada təhsil alanları və tələbələri;~~

~~əvəzçilik əsasında kənar təşkilatların fəhlələri.~~

~~9. Mövcud olan əsasnamələrə müvafiq TKB və LTB mühəndislərin, konstruktorların, texnoloqların və başqa mütəxəssislərin attestasiyasını təşkil edir, məsul və xüsusi əhəmiyyətli işləri yerinə yetirən əməkdaşlara əlavə əmək haqqı müəyyən edir.~~

~~10. TKB və LTB rektor tərəfindən təsdiq edilmiş nizamnamə əsasında fəaliyyət göstərir.~~

~~Nizamnamədə TKB və LTB-nin tabe olduğu ali təhsil müəssisəsinin adı, yerləşdiyi ünvanı, rəkvizitləri, hüquqi şəxs olması və onun hazırkı Əsasnaməyə müvafiq fəaliyyət göstərdiyi haqda qeyd, əsas fəaliyyət istiqamətləri öz əksini tapmalıdır.~~

~~Nizamnaməyə TKB və LTB-nin fəaliyyət dairəsinə aidiyyəti olan başqa əsasnamələr də daxil edilir.~~

~~11. TKB və LTB-nin strukturu rektor tərəfindən təsdiq edilir. TKB və LTB-nin tərkibində şöbələr, bölmələr və qruplar funksional (norma nəzarət, texniki nəzarət, standartlaşdırma və s.) və inzibati təsərrüfat bölmələri təşkil edilə bilər. Kütləvi istehsal üçün müasir avadanlıq, cihaz və texnoloji xətlərin yaradılması və təkmilləşdirilməsinin başa çatdırılması məqsədilə TKB və LTB-də təcrübə istehsal sahəsi yaradılır. Bundan əlavə TKB və LTB-yə hesablama mərkəzi, sınaq stansiyaları, tələbə konstruktor bölmələri daxil edilə bilər.~~

~~Bölmələrin əsasnamələri və əməkdaşların vəzifə təlimatları TKB və LTB tərəfindən təsdiq edilir.~~

~~12. TKB və LTB-yə onların rəhbərləri başçılıq edir. TKB və LTB rəhbəri ali təhsil müəssisəsinin təqdimatına əsasən təsisçi nazirlik (idarə) tərəfindən təyin və azad edilir.~~

~~13. TKB və LTB-nin rəhbəri Respublika qanunvericiliyinin, normativ hüquqi aktların icra olunmasını və intizamın qorunmasını təmin edir, TKB və LTB adından bütün təsərrüfat və maliyyə əməliyyatlarını həyata keçirir, təcrübə konstruktor işlərinin yerinə yetirilməsi üçün müqavilələr bağlayır, bölmələrin iş planlarını təsdiq edir, onların arasında iş həcmi və ehtiyatları bölür, TKB və LTB üzrə əmrlər verir, əmək qanunvericiliyinə müvafiq işçiləri işə qəbul və işdən azad edir, işçilərin əmək şəraitinin və məişətinin yaxşılaşdırılması və onların mükafatlandırılması məqsədilə TKB və LTB-nin iqtisadi həvəsləndirmə fondundan istifadə edir.~~

~~14. TKB və LTB-nin əsas məsələlərinin müzakirəsi üçün onun elmi texniki şurası yaradılır. Şuranın tərkibi mövcud qaydada TKB və LTB əməkdaşlarından, qismən də ali təhsil müəssisəsinin müvafiq kafedralarının üzvlərindən təşkil olunur və rektor tərəfindən təsdiq edilir.~~

Elmi-texniki şuraya TKB və LTB-nin rəhbəri sədrlik edir. Şuranın Əsasnaməsi TKB və LTB-nin rəhbərinin təqdimatı əsasında ali təhsil müəssisəsinin rektoru tərəfindən təsdiq edilir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin
1995-ci il 6 noyabr tarixli 242 nömrəli qərarı ilə
TƏSDİQ EDİLMİŞDİR

6 №-li Əlavə²⁷

**Ali təhsil müəssisəsinin nəzdindəki elmi-tədqiqat institutu və elmi-tədqiqat mərkəzi
haqqında**

ƏSASNAMƏ²⁸

1. ~~Ali təhsil müəssisəsinin nəzdindəki Elmi-tədqiqat institutu (ETİ) və Elmi-tədqiqat mərkəzi (ETM) elmi təşkilat olmaqla, müstəqil balans və hüquqi şəxs statusuna malikdir.~~

2. ~~ETİ respublikada sənayenin, iqtisadiyyatın və digər təsərrüfat sahələrinin mühüm elmi və elmi texniki problemlərinin həlli məqsədilə yaradılır. Onun təşkili, yenidən təşkili və ləğvi Dövlət Elm və Texnika Komitəsi ilə razılaşdırılmaqla ali təhsil müəssisəsinin tabe olduğu nazirliyin vəsətəti əsasında Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən aparılır.~~

3. ~~ETİ nin və ETM in fəaliyyəti, nəzdində olduğu ali təhsil müəssisəsinin, təkmilləşdirmə institutlarının elmi və tədris fəaliyyəti ilə sıx bağlı olub, Təhsil Nazirliyinin, Dövlət Elm və Texnika Komitəsinin və tabeliyində ali təhsil müəssisəsi olan nazirliklərin müvafiq qərar, əmr və sərəncamları ilə tənzimlənir.~~

4. ~~ETİ nin və ETM in fəaliyyətini gücləndirmək və elmi-tədqiqat işlərinin keyfiyyətini yüksəltmək məqsədilə ali təhsil müəssisəsinin rəhbərliyi qiymətli, nadir tapılan zəruri avadanlıq və cihazları ETİ nin, ETM in bazasında yerləşdirməlidir.~~

5. ~~ETİ nin və ETM in direktoru, laboratoriya və kafedra müdirləri, eləcə və ayrı-ayrı mövzular üzrə elmi rəhbərlər, aparılan elmi-tədqiqat işlərinin keyfiyyəti və səviyyəsi üçün birbaşa məsuliyyət daşıyırlar.~~

6. ~~Ali təhsil müəssisəsinin ETİ nin və ETM in əsas vəzifələri:
təsdiq olunmuş elmi istiqamətlər üzrə fundamental və tətbiqi elmi-tədqiqatların yerinə yetirilməsi;~~

~~öz göstəricilərinə görə elm və texnikanın ən yüksək nailiyyətlərinə uyğun gələn yeni maşın, avadanlıq, materiallar və digər sənaye məmulatlarının, texnoloji proseslərin, diaqnostika və müalicə metodlarının yaradılması məqsədilə, ayrı-ayrı problemlər üzrə elmi-tədqiqat, layihə-konstruktor və təcrübə texnoloji işlərin nəticələrinin istehsalata tətbiq edilməsinə qədər işlənməsi;~~

~~tədqiqatlar və işlənmələrin nəticələrinin istehsalata, iqtisadiyyata və tədris prosesinə tətbiqi;~~

~~ali təhsil müəssisəsinin elmi-pedaqoji kadrlarının elmi və ixtisas səviyyəsinin artırılması;
tələbə, aspirant və doktorantların elmi-tədqiqat və təcrübə-konstruktor işlərinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsi.²⁹~~

7. ~~Ali təhsil müəssisəsinin ETİ-də və ETM-də elmi-tədqiqat, layihə-konstruktor və təcrübə-texnoloji işlər ali təhsil müəssisəsinin təsdiq edilmiş elmi istiqamətlərinə uyğun tərtib olunmuş~~

mövzu planına əsasən yerinə yetirilir. Bu planlar ali təhsil müəssisəsinin müvafiq planlarına müstəqil bölmə kimi daxil edilir.

8. ~~Ali təhsil müəssisəsinin ETİ və ETM Azərbaycan Elmlər Akademiyasının elmi təşkilatları, başqa ali təhsil müəssisələri, sahə nazirliklərinin müəssisə, təşkilat və idarələri ilə müxtəlif təşkilati formalarda, o cümlədən sahələrarası komplekslər, müvəqqəti yaradıcı kollektivlər, tədris, elm istehsalat komplekslərində uzun müddətli müqavilələr əsasında birgə tədqiqatlar aparır.~~³⁰

9. ~~Ali təhsil müəssisəsinin elmi tədqiqat institutunun maliyyə mənbələrinin ali təhsil müəssisəsinin təbə olduğu nazirlik tərəfindən elmi tədqiqat işləri üçün dövlət büdcəsindən ayrılan vəsait və təsərrüfat müqavilələri əsasında yerinə yetirilən elmi tədqiqat, layihə-konstruktor və təcrübə texnoloji işlərin yerinə yetirilməsi nəticəsində daxil olan vəsait təşkil edir. Dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən işlərin mövzuları DETK tərəfindən təsdiq edilir.~~

10. ~~Ali təhsil müəssisəsinin elmi tədqiqat institutlarında elmi tədqiqatlar aşağıdakılar tərəfindən yerinə yetirilir:~~

~~ştatda olan rəhbər, elmi, mühəndis texniki işçilər, konstruktorlar, texnoloqlar və digər mütəxəssis, fəhlə və qulluqçular;~~

~~ştat əvəzçiliyi şərti ilə əvəz edilən vəzifənin 0,5 ştat vahidi həcmində əmək haqqı ödənilməklə əsas iş vaxtı daxilində ali təhsil müəssisəsinin professor-müəllim və tədris üzrə köməkçi heyəti;~~

~~elmi tədqiqat institutunun elmi axtarışlarına uyğun mövzuda dissertasiya üzərində işləyən doktorantlar, elmi tədqiqat, kurs, diplom işləri və layihələri yerinə yetirilən zaman ali təhsil müəssisələrinin tələbələri, həm əlavə haqq ödənilmədən, həm də təhsildən azad vaxtda ETİ-də tutulan vəzifənin 0,5 ştat vahidi həcmində əmək haqqı ödənilməklə.~~³¹

11. ~~Ali təhsil müəssisəsində ETİ və ETM bu Əsasnaməyə uyğun tərtib edilmiş və rektor tərəfindən təsdiq olunmuş Nizamnamə əsasında fəaliyyət göstərir.~~

~~Nizamnamədə aşağıdakılar göstərilməlidir:~~

~~institut və bilavasitə onun təbə olduğu ali təhsil müəssisəsinin adı, yerləşdiyi ünvan və onun banklarda olan hesablarının rekvizitləri;~~

~~instituta tapşırılmış əsas məsələlər və onun fəaliyyətinin istiqamətləri;~~

~~ETİ-nin fəaliyyətinin indiki Əsasnaməyə müvafiq aparılması və hüquqi şəxs statusuna malik olması.~~

~~Nizamnaməyə ali təhsil müəssisəsinin elmi tədqiqat institutunun səciyyəvi xüsusiyyətlərinə aid olan digər qaydalar da daxil edilə bilər.~~

12. ~~ETİ və ETM ona tapşırılmış vəzifələrə müvafiq olaraq aşağıdakı funksiyaları həyata keçirir.~~

~~Elmi tədqiqatların planlaşdırılması və təşkili sahəsində:~~

~~elmi tədqiqat, layihə-konstruktor, təcrübə-texnoloji və müalicə-profilaktika işlərinin planlarının layihəsini tərtib edir;~~

~~təsdiq edilmiş texniki tapşırıq və proqramlara müvafiq olaraq, elmi tədqiqat işlərinin vaxtında və keyfiyyətli yerinə yetirilməsini, onların səmərəliliyini təmin edir;~~

~~tədqiqat və işlənmələrin dövlət qeydiyyatını həyata keçirir;~~

~~elmi tədqiqat işlərinin nəticələrinin xalq təsərrüfatında tətbiqi sahəsində işlər aparır.~~

~~Elmi tədqiqatların təminatı sahəsində:~~

~~dövlət elmi texniki informasiya orqanları vasitəsi ilə elmi işlərin informasiya xidmətini təşkil edir;~~

~~elmi tədqiqatların və işlənmələrin texniki-iqtisadi qiymətləndirilməsini, patent təmizliyi və yüksək elmi texniki səviyyəni təmin etmək məqsədi ilə patent tədqiqatlarını aparır, ixtiralar (kəşflər) üzrə təqdimatlar tərtib edir;~~

~~tabeliyində olduğu nazirliyə ETİ-nin cihazlarla avadanlıqlarla, material və reaktivlərlə təchiz olunması haqqında, qiymətli və nadir avadanlıq, hesablama texnikası vasitələrinin səmərəli istifadəsi üzrə təkliflər hazırlayır;~~

~~istifadə edilən ölçmə vasitələri və metodlarının, buraxılan elmi texniki, konstruktor və texnoloji sənədlərin qüvvədə olan dövlət standartları, texniki şərtlər və başqa normativlərə uyğunluğunu təmin edir, ölçmə vasitələrini dövlət yoxlamasına təqdim edir.~~

~~Elmi tədqiqatların tədris prosesi ilə əlaqəsi sahəsində:~~

~~ali təhsilin elmi problemlərinin həllində və təkmilləşdirilməsində iştirak edir;~~

~~elmi işçiləri tələbə və doktorantların elmi işlərinə rəhbərliyə cəlb edir;~~³²

~~ETİ-nin və ETM-nin ştatında olan elmi əməkdaşları işdən kənar vaxtda əvəzçilik və əmək haqqının saat hesabı ödənilməsi şərti ilə mühazirələr oxumağa və digər tədris işlərinə cəlb edir;~~

~~öz laboratoriya bazasını tələbələr, rezidenturada təhsil alanlar və doktorantlara tədqiqatlar aparmaq üçün, o cümlədən kurs və diplom layihələrinin (işlərinin), tədris-tədqiqat işləri və istehsalat təcrübəsinin keçirilməsinə təqdim edir;~~

~~ali təhsil müəssisəsinin mövcud tədris laboratoriyalarının təkmilləşdirilməsi və yenisinin təşkilində iştirak edir, tədris prosesində elmi tədqiqatların nəticələrinin istifadə edilməsinə köməklik göstərir.~~

~~Əməyin təşkili, tədqiqatların və əmək haqqının maliyyələşdirilməsi sahəsində:~~

~~ayrılmış vəsait dairəsində ştat sayını, stimullaşdırıcı xarakter daşıyan ödəmələrin məbləğini müəyyən edir, eləcə də gəlir və xərclər smetasını və ayrılmış ştat sayı daxilində ştat cədvəlini təsdiq edir;~~

~~bank kreditindən istifadə edir və onun məqsədyönlü istifadəsi və vaxtında qaytarılmasını təmin edir;~~

~~ETİ-nin və ETM-in elmi işçilərin, konstruktorların, texnoloqların və digər mütəxəssislərin attestasiyasını keçirir, daha mürəkkəb və məsuliyyətli işləri yerinə yetirən əməkdaşlara əlavə əmək haqqı müəyyən edir.~~

~~13. ETİ-nin və ETM-nin strukturu onun direktoru tərəfindən hazırlanır və rektor tərəfindən təsdiq edilir.~~

~~ETİ-nin və ETM-nin direktoru tutduğu vəzifəyə görə ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının tərkibinə daxil edilir.~~

~~ETİ-nin və ETM-in əsas hissələri — elmi şöbələr, laboratoriyalar və bölmələrdir. Bunlardan əlavə, ETİ-nin və ETM-in tərkibində konstruktor büroları, kliniki şöbələr, hesablama mərkəzləri, təcrübə istehsalat sahələri sınaq stansiyaları, sahə elmi tədqiqat laboratoriyaları, digər elmi bölmələr, tədqiqatların yerinə yetirilməsini təmin edən funksional və inzibati təsərrüfat bölmələri, eləcə də tələbələrin elmi və konstruktor bölmələri yaradıla bilər. Lazım gəldikdə ali təhsil müəssisəsi ETİ-nin və ETM-nin strukturunda müəyyən edilmiş qaydada filiallar yarada bilər. Bölmələr haqqında qaydalar, rəhbər işçilər və qulluqçuların vəzifə təminatları direktor tərəfindən təsdiq edilir.~~

~~14. ETİ-nə və ETM-ə ali təhsil müəssisəsinin tabe olduğu nazirlik tərəfindən təyin edilən direktor, bir qayda olaraq, elmlər doktoru başçılıq edir.~~

~~Direktorun təqdimatına əsasən, rektor tərəfindən elmi bölmələrin və yerinə yetirilən mövzuların rəhbərləri ETİ-nin və ETM-in ştatında olan işçilərindən, eləcə də ali təhsil müəssisəsinin elmi dərəcəsi və elmi adları olan müəllimlərindən təyin edilir.~~

~~15. ETİ-nin və ETM-nin direktoru onun işinə rəhbərliyi, qanunvericiliyə və intizam qaydalarına riayət edilməsini, dövlət sirrlərinin qorunmasını təmin edir, təsərrüfat və maliyyə əməliyyatlarını həyata keçirir, elmi tədqiqat, layihə konstruktor, təcrübə texnoloji və müalicə-profilaktika işlərinin aparılması məqsədilə müqavilələr bağlayır, bölmələrin iş planlarını təsdiq edir, onların arasında tədqiqatların həcmi maliyyə və maddi texniki vasitələri bölüşdürür, ştat eədvalini təsdiq edir, institut üzrə əmrlər verir, əmək qanunvericiliyinə müvafiq olaraq işçiləri işə qəbul və işdən azad edir, institutun iqtisadi həvəsləndirmə fondlarını maddi texniki bazanın inkişafına, işçilərin əmək və məişət şəraitinin yaxşılaşdırılmasına istifadə edir.~~

~~16. Ali təhsil müəssisəsinin rektoru ETİ-nin və ETM-in qarşısında duran vəzifələrin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar ali təhsil müəssisəsinin səlahiyyəti daxilində ona əlavə hüquqlar verə bilər.~~

~~17. Elmi və elmi-təşkilati məsələlərə baxılması məqsədilə ETİ-nin və ETM-nin elmi şürası yaradılır və ona direktor rəhbərlik edir. Elmi şuranın tərkibi və onun əsasnaməsi direktorun təqdimatı əsasında ali təhsil müəssisəsinin rektoru tərəfindən təsdiq edilir.~~

Professor-müəllim heyətinin tədris yükünün planlaşdırılması və hesablanması haqqında

ƏSASNAMƏ³³

1. Ali təhsil müəssisəsinin professor-müəllim heyətinin işinin həcmi ali təhsil müəssisələrinin rektorları tərəfindən təsdiq olunmuş ştata əsasən və altı saatlıq iş günü müddətində tutduqları vəzifədən, tədris planından və elmi-tədqiqat işlərinin planından irəli gələn tədris, tədris-metodiki və elmi-tədqiqat işlərinin bütün növlərinin onlar tərəfindən məcburi yerinə yetirilməsini nəzərə alaraq müəyyənləşdirilir.

2. Professor-müəllim heyətinin tədris işinin həcmnin hesablanması üçün Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq olunmuş vaxt normativi sənəd kimi qəbul edilir.

3. Hər bir müəllim tərəfindən yerinə yetirilən müxtəlif növ işlərin həcmi təhsil alan kontingentin xüsusiyyətindən (tələbələr, doktorantlar, hazırlıq şöbələrinin, ixtisasartırma fakültəsinin, xüsusi fakültələrin dinləyiciləri, xarici tələbələr), onun tədris, elmi və ya metodiki işdə iştirakından asılı olaraq, həmçinin bu və ya digər iş növünün daha səmərəli yerinə yetirilməsində müəlliminin fərdi imkanlarını nəzərə almaqla müəyyənləşdirilir.³⁴

Ştat cədvəli üzrə işləyən professor-müəllim heyətinin tədris yükü Təhsil Qanununa əsasən 450–500 saat miqdarında planlaşdırılır. Auditoriya məşğələləri tədris yükünün 40 faizindən az olmamalıdır. Müstəsna hallarda 1,5 ştat vahidi həcmində dərs aparılmasına yol verilir. Tədris yükünün bu normadan az və ya çox olmasına tədris müəssisəsinin rəhbəri məsuliyyət daşıyır. Könüllü olaraq tədris yükündən 240 saatdan çox olmamaqla əlavə dərs deyən ştatlı müəllimlərin maaşı saat hesabı yolu ilə ödənilir.

4. Tədris işinin həcminə aşağıdakılar daxil edilir:

mühazirələrin oxunması, laboratoriya, təcrübə və seminar məşğələlərin aparılması, yoxlama, məqbul və imtahanların qəbul olunması, tələbələrin istehsalat və tədris təcrübələrinə, diplom layihələndirilməsinə (işlərinə) və dissertasiya işlərinə rəhbərlik, tələbələrə və doktorantlara məsləhətlər verilməsi, kurs və diplom layihələrinə (işlərinə), qiyabi təhsil alan tələbələrin yoxlama işlərinə rəy verilməsi, dövlət imtahanlarının qəbul edilməsi.³⁵

Ali təhsil müəssisəsi müəlliminin tədris işinin həcminə həmçinin tələbənin tədris-tədqiqat işinə rəhbərlik və hesabat, hesabat-qrafik, referatların hazırlanması və tələbələrin digər yaradıcı tapşırıqlar şəklində yerinə yetirilən müstəqil işlərinə rəhbərlik də daxildir.

5. Seçdiyi 5 illik müddət üçün professor-müəllim heyətinin əsas sənədi fərdi iş planıdır. Bu sənədə cari tədris ili üçün planlaşdırılmış tədris yükü (miqdarı saatla), elmi-tədqiqat, elmi-metodiki və digər işlər daxildir.

Fərdi planlar kafedra müdiri tərəfindən təsdiqlənir. Fərdi planların yerinə yetirilməsində müəllim şəxsi cavabdehlik daşıyır. Fərdi planların dəyişdirilməsi müəllimin şəxsi razılığı və kafedranın qərarı ilə yerinə yetirilir. Tədris ilinin sonunda fərdi planlarda onun icrası haqqında lazımi qeydlər aparılır. Saat hesabı işləyən müəllimlərin maaşı Elmi Şuranın qərarına əsasən ödənilir.

6. Elmi uğurları və tədqiqat sərəfəsi nəzərə alınaraq bəzi ali təhsil müəssisəsi mütəxəssislərinin fəaliyyətinin mühüm hissəsi dərslər yükünün azaldılması hesabına elmi-tədqiqat sahəsində cəmləşdirilir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin
1995-ci il 6 noyabr tarixli 242 nömrəli qərarı ilə
TƏSDİQ EDİLMİŞDİR

8 №-li Əlavə

Ali (orta ixtisas) təhsil müəssisələrində eksternat haqqında

ƏSASNAMƏ

1. Ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində sərbəst (eksternat) təhsil müxtəlif səbəblərdən ümumi təhsildən kənar qalan şəxslərə təhsil almaq və ya təhsilə ümumi təhsilin hər hansı pilləsini vaxtından əvvəl bitirmək hüququ verən təhsil alma formasıdır.³⁶

2. Eksternat təhsil forması olan ali (orta ixtisas) təhsil müəssisələri Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyənləşdirilir, müvafiq nazirliklərlə razılaşdırılıb, respublika hökuməti tərəfindən təsdiq olunur.

Eksternat yolu ilə qazanılması qadağan olunan peşə və ixtisasların siyahısını Azərbaycan Respublikası hökuməti müəyyən edir.

Ali (orta ixtisas) təhsil müəssisələrində eksternata qəbul Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada aparılır.

Eksternata tam orta təhsili olan, lakin əyani və ya istehsalatdan ayrılmaqla təhsil alma imkanları olmayan şəxslər qəbul edilirlər.³⁷

3. Eksternata qəbul olunmuş şəxslərə müəyyən edilmiş nümunədə müvəffəqiyyət kitabçası verilir. Ali (orta ixtisas) təhsil müəssisəsi tələbələrinə verilmiş imtiyazlar eksternatlara şamil edilmir.³⁸

4. Eksternatlarla məşğələ və məsləhətlər keçirilmir. İmtahan və məqbullar dekanların (orta ixtisas təhsili müəssisələrində tədris hissəsi üzrə direktor müavini) göndərişinə əsasən professor və ya dosentlər tərəfindən qəbul edilir. İmtahan və məqbulların ardıcılığı eksternat tərəfindən müəyyənləşdirilir.³⁹

5. Uyğun tədris planı üzrə nəzərdə tutulmuş kurs imtahanlarını və məqbulları müvəffəqiyyətlə vermiş eksternatlar dövlət imtahanları və diplom müdafiəsinə buraxılırlar. Eksternatlara diplomların verilməsi ümumi qaydalarda aparılır.

İSTİFADƏ OLUNMUŞ MƏNBƏ SƏNƏDLƏRİNİN SİYAHISI

1. 29 mart 2010-cu il tarixli 53 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264)
2. [28 aprel 2017-ci il tarixli 171 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 29 aprel 2017-ci il, № 90, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 654)
3. [28 noyabr 2018-ci il tarixli 509 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 30 noyabr 2018-ci il, № 270, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 11, maddə 2458)

QANUNA EDİLMİŞ DƏYİŞİKLİK VƏ ƏLAVƏLƏRİN SİYAHISI

¹ [28 noyabr 2018-ci il tarixli 509 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 30 noyabr 2018-ci il, № 270, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 11, maddə 2458) ilə qərarın birinci abzasında "(əlavə 1 - 8)" sözləri "(əlavə 1 - 4, 7)" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

² 29 mart 2010-cu il tarixli 53 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264) ilə 1 №-li Əlavə «Ali məktəblərdə elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnamə»nin adında və mətnində ismin müvafiq hallarında «**ali məktəblər**» sözləri ismin müvafiq hallarında «**ali təhsil müəssisələri**» sözləri ilə, ismin müvafiq hallarında «**ali məktəb**» sözləri ismin müvafiq hallarında «**ali təhsil müəssisəsi**» sözləri ilə əvəz edilsin;

³ [28 aprel 2017-ci il tarixli 171 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 29 aprel 2017-ci il, № 90, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 654) ilə "Ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnamə"nin 1.1-ci bəndində "**texnoloji-konstruktor və layihə-texnoloji bürolarının (TKB və LTB)**" sözləri "**təcrübi-konstruktor, layihə-konstruktor, təcrübi-istehsal, layihə-texnoloji müəssisələr**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

⁴ 29 mart 2010-cu il tarixli 53 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264) ilə 1 №-li Əlavə «Ali məktəblərdə elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnamə»nin 1.2-ci bəndin dördüncü abzasında «**yenidən hazırlanması**» sözləri «**əlavə təhsili**» sözləri ilə, «**ixtisaslarının artırılmasının**» sözləri «**əlavə təhsilinin**» sözləri ilə əvəz edilmişdir.

⁵ [28 aprel 2017-ci il tarixli 171 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 29 aprel 2017-ci il, № 90, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 654) ilə "Ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnamə"nin 1.5-ci bəndi yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~1.5. Elmi tədqiqatların maliyyələşdirilməsi və elm istehsalat fəaliyyəti aşağıdakı mənbələr hesabına aparılır:~~

~~ali təhsil müəssisəsinin təbə olduğu nazirlik (idarə) tərəfindən fundamental və axtarış elmi tədqiqatların aparılmasına dövlət büdcəsindən ayrılan vəsait;~~

~~təsərrüfat müqavilələri əsasında aparılan elmi tədqiqat və təcrübə konstruktor işlərindən alınan vəsait;~~

~~ali təhsil müəssisəsinin elmi texniki və sosial inkişaf fondlarından ayrılan vəsait.~~

⁶ [28 aprel 2017-ci il tarixli 171 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 29 aprel 2017-ci il, № 90, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 654) ilə "Ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnamə"nin 1.6-cı bəndin birinci cümləsi yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~Ali təhsil müəssisələri, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının elmi təşkilatları, başqa ali təhsil müəssisələri, sahə nazirliklərinin müəssisə, təşkilat və idarələri ilə müxtəlif təşkilati formalarda, e cümlədən sahələrarası komplekslər, müvəqqəti yaradıcı kollektivlər, tədris elmi istehsal komplekslərində müqavilələr əsasında birgə tədqiqatlar aparılırlar.~~

⁷ [28 aprel 2017-ci il tarixli 171 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 29 aprel 2017-ci il, № 90, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 654) ilə "Ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnamə"nin 2.1-ci və 2.2-ci bəndləri yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

2.1. Dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən elmi tədqiqat işləri aşağıdakılardır:

~~təbiət, humanitar, ictimai və texniki elmlərin fundamental problemləri;~~

~~Azərbaycan Respublikası elmi texniki tərəqqisinin kompleks proqramı;~~

~~yeni texnika və texnologiya yaradılması üçün sahələrarası elmi və elmi texniki dövlət əhəmiyyətli proqramlar;~~

~~ali təhsil müəssisələrində elmi şuranın qərarı ilə təşəbbüslü fundamental və axtarış elmi tədqiqatları.~~

2.2. Ali təhsil müəssisələrində yerinə yetirilən fundamental tədqiqatlar aşağıdakı mənbələr hesabına maliyyələşdirilir:

~~dövlət elmi texniki proqram tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi üçün müəyyən edilmiş qaydada dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitlər;~~

~~tabeliyində olan ali təhsil müəssisələri arasında müsabiqə əsasında proqramların, layihələrin, mövzuların maliyyələşdirilməsi üçün dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitlər;~~

~~axtarış və yeni elmi istiqamətlərə ayrılan tədqiqatların maliyyələşdirilməsi üçün ali təhsil müəssisələrinin elmi texniki və sosial inkişaf fondundan ayrılan vəsaitlər;~~

~~sifarişçilərlə müqavilələr əsasında alınan vəsaitlər;~~

~~professor müəllim heyətinin fərdi iş planları üzrə əsas iş vaxtı müddətində aparılan elmi tədqiqatlar üçün ali təhsil müəssisəsinə ayrılan vəsaitlər.~~

~~Bu elmi tədqiqatlardan alınan nəticələr elmi hesabat və ya monoqrafiya şəklində hazırlanır və attestasiya, müsabiqə yolu ilə vəzifələrin tutulmasında, professor müəllim heyətinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsində nəzərə alınır.~~

⁸ [28 aprel 2017-ci il tarixli 171 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 29 aprel 2017-ci il, № 90, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 654) ilə "Ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnamə"nin 2.3-cü, 2.4-cü və 2.5-ci bəndləri ləğv edilmişdir.

⁹ [28 aprel 2017-ci il tarixli 171 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 29 aprel 2017-ci il, № 90, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 654) ilə "Ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnamə"nin 4.1-ci bəndində "fundamental" sözündən sonra ", nəzəri-metodoloji, pedaqoji-metodiki" sözləri əlavə edilmişdir.

¹⁰ [28 aprel 2017-ci il tarixli 171 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 29 aprel 2017-ci il, № 90, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci

il, №4, maddə 654) ilə “Ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnamə”nin 6.1-ci bəndin birinci hissəsinin dördüncü abzasında “**elmi-tədqiqat müəssisələri, konstruktor və texnoloji təşkilatlarında**” sözləri “**elmi müəssisə və təşkilatlar, təcrübi-konstruktor, layihə-konstruktor, təcrübi-istehsal, layihə-texnoloji müəssisələrində**” sözləri ilə və beşinci abzasında “**elmi-tədqiqat müəssisələrində, konstruktor və texnoloji təşkilatlarda**” sözləri “**elmi müəssisə və təşkilatlarda, təcrübi-konstruktor, layihə-konstruktor, təcrübi-istehsal, layihə-texnoloji müəssisələrdə**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

¹¹ 29 mart 2010-cu il tarixli 53 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264) ilə 1 №-li Əlavə «Ali məktəblərdə elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnamə»nin 6.1-ci bəndin beşinci abzasında «**aspirant**» sözü çıxarılmışdır, «**klinik ordinatorlar**» sözləri «**rezidenturada təhsil alanlar**» sözləri ilə əvəz edilmişdir.

¹² [28 aprel 2017-ci il tarixli 171 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 29 aprel 2017-ci il, № 90, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 654) ilə “Ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnamə”nin 6.4-cü bəndin üçüncü hissəsində “**təcrübə-konstruktor (layihə-texnoloji) bürosunun**” sözləri “**təcrübi-konstruktor, layihə-konstruktor, təcrübi-istehsal, layihə-texnoloji müəssisəsinin**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

¹³ 29 mart 2010-cu il tarixli 53 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264) ilə 1 №-li Əlavə «Ali məktəblərdə elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnamə»nin 6.4-cü bənddən «**aspirantlar**» sözü çıxarılmışdır, «**klinik ordinatorlar**» sözləri «**rezidenturada təhsil alanlar**» sözləri ilə əvəz edilmişdir.

¹⁴ [28 aprel 2017-ci il tarixli 171 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 29 aprel 2017-ci il, № 90, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 654) ilə “Ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnamə”nin 6.5-ci bəndin birinci hissəsinin ikinci cümləsində “**təcrübə-konstruktor (layihə-texnoloji) bürolarının**” sözləri “**təcrübi-konstruktor, layihə-konstruktor, təcrübi-istehsal, layihə-texnoloji müəssisələrinin**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

¹⁵ 29 mart 2010-cu il tarixli 53 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264) ilə 1 №-li Əlavə «Ali məktəblərdə elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnamə»nin 6.7-ci və 6.8-ci bəndlərdə «**aspirant**» sözü «**doktorant**» sözləri ilə əvəz edilmişdir.

¹⁶ 29 mart 2010-cu il tarixli 53 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264) ilə 1 №-li Əlavə «Ali məktəblərdə elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnamə»nin 6.9-cu bənddən «**aspirantlar**» sözü çıxarılmışdır, «**klinik ordinatorlar**» sözləri «**rezidenturada təhsil alanlar**» sözləri ilə əvəz edilmişdir.

¹⁷ [28 aprel 2017-ci il tarixli 171 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 29 aprel 2017-ci il, № 90, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 654) ilə “Ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnamə”nin 8.3-cü bəndin birinci cümləsində “**Elmi müəssisələrin, konstruktor və texnoloji təşkilatların**” sözləri “**Elmi müəssisə və təşkilatların, təcrübi-konstruktor, layihə-konstruktor, təcrübi-istehsal, layihə-texnoloji müəssisələrin**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

¹⁸ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 1 №-li Əlavə «Ali məktəblərdə elmi-tədqiqat işlərinin təşkili və planlaşdırılması haqqında Əsasnamə»nə 9.3-cü bənd əlavə edilmişdir.

¹⁹ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 2 №-li Əlavə «Ali məktəb elmi-tədqiqat laboratoriyası haqqında Əsasnamə»nin adında və mətnində ismin müvafiq hallarında «**ali məktəb**» sözləri ismin müvafiq hallarında «**ali təhsil müəssisəsi**» sözləri ilə, ismin müvafiq hallarında «**ali məktəblər**» sözləri ismin müvafiq hallarında «**ali təhsil müəssisələri**» sözləri ilə əvəz edilmişdir.

²⁰ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 2 №-li Əlavə «Ali məktəb elmi-tədqiqat laboratoriyası haqqında Əsasnamə»nin 1-ci bəndin birinci abzasından «, **aspirantları**» sözü çıxarılmışdır.

²¹ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 2 №-li Əlavə «Ali məktəb elmi-tədqiqat laboratoriyası haqqında Əsasnamə»nin 7-ci bəndin üçüncü hissəsinin beşinci abzasından «, **aspirantları**» sözü çıxarılmışdır.

²² 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 2 №-li Əlavə «Ali məktəb elmi-tədqiqat laboratoriyası haqqında Əsasnamə»nin 9-cu bəndin dördüncü abzasında «**aspirantlar**» sözü «**doktorantlar**» sözü ilə, «**klirik ordinatorlar**» sözləri «**rezidenturada təhsil alanlar**» sözləri ilə əvəz edilmişdir.

²³ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 3 №-li Əlavə «Ali məktəbin sahə elmi-tədqiqat laboratoriyası haqqında Əsasnamə»nin 1-ci bəndindən «, **aspirantların**» sözü və 8-ci bəndinin ikinci hissəsinin beşinci abzasından «, **aspirant**» sözü çıxarılmışdır adında və mətnində ismin müvafiq hallarında «**ali məktəb**» sözləri ismin müvafiq hallarında «**ali təhsil müəssisəsi**» sözləri ilə əvəz edilmişdir.

²⁴ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 4 №-li Əlavə «Təsərrüfat hesablı elmi-tədqiqat işləri haqqında Əsasnamə»nin mətnində ismin müvafiq hallarında «**ali məktəb**» sözləri ismin müvafiq hallarında «**ali təhsil müəssisəsi**» sözləri ilə, 4-cü bənddə «**ali məktəblərdə**» sözləri «**ali təhsil müəssisələrində**» sözləri ilə əvəz edilmişdir, 3-cü bənddən «, ~~aspirant~~» sözü çıxarılmışdır.

²⁵ [28 aprel 2017-ci il tarixli 171 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("**Xalq**" qəzeti, 29 aprel 2017-ci il, № 90, **Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 654**) ilə 5 №-li Əlavə - "Ali təhsil müəssisəsinin təcrübə-konstruktor, layihə texnoloji büroları haqqında Əsasnamə" ləğv edilmişdir.

²⁶ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 5 №-li Əlavə «Ali məktəbin təcrübə-konstruktor, layihə-texnoloji büroları haqqında Əsasnamə»nin adında və mətnində ismin müvafiq hallarında «**ali məktəb**» sözləri ismin müvafiq hallarında «**ali təhsil müəssisəsi**» sözləri ilə, ismin müvafiq hallarında «**ali məktəblər**» sözləri ismin müvafiq hallarında «**ali**

təhsil müəssisələri» sözləri ilə, 8-ci bəndin dördüncü abzasında **«aspirantları, klinik ordinatorları»** sözləri **«doktorantları, rezidenturada təhsil alanları»** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

²⁷ [28 aprel 2017-ci il tarixli 171 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**“Xalq” qəzeti, 29 aprel 2017-ci il, № 90, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 654**) ilə 6 №-li Əlavə - **“Ali təhsil müəssisəsinin nəzdindəki elmi-tədqiqat institutu və elmi-tədqiqat mərkəzi haqqında Əsasnamə”** ləğv edilmişdir.

²⁸ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 6 №-li Əlavə **«Ali məktəbin nəzdindəki elmi-tədqiqat institutu və elmi-tədqiqat mərkəzi haqqında Əsasnamə»**nin adında və mətnində ismin müvafiq hallarında **«ali məktəb»** sözləri ismin müvafiq hallarında **«ali təhsil müəssisəsi»** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

²⁹ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 6 №-li Əlavə **«Ali məktəbin nəzdindəki elmi-tədqiqat institutu və elmi-tədqiqat mərkəzi haqqında Əsasnamə»**nin 6-cı bəndin altıncı abzasından **«aspirant və»** sözləri çıxarılmışdır.

³⁰ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 6 №-li Əlavə **«Ali məktəbin nəzdindəki elmi-tədqiqat institutu və elmi-tədqiqat mərkəzi haqqında Əsasnamə»**nin 8-ci bənddə **«ali məktəblər»** sözləri **«ali təhsil müəssisələri»** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

³¹ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 6 №-li Əlavə **«Ali məktəbin nəzdindəki elmi-tədqiqat institutu və elmi-tədqiqat mərkəzi haqqında Əsasnamə»**nin 10-cu bəndin dördüncü abzasında **«aspirantlar və ordinatorlar»** sözləri **«doktorantlar»** sözü ilə, **«ali məktəblərin»** sözləri **«ali təhsil müəssisələrin»** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

³² 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 6 №-li Əlavə **«Ali məktəbin nəzdindəki elmi-tədqiqat institutu və elmi-tədqiqat mərkəzi haqqında Əsasnamə»**nin 12-ci bəndinin dördüncü hissəsinin üçüncü abzasında **«aspirantların»** sözü **«doktorantların»** sözü ilə, beşinci hissəsində **«aspirantlar, klinik ordinatorlar»** sözləri **«rezidenturada təhsil alanlar»** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

³³ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 7 №-li Əlavə **«Professor-müəllim heyətinin tədris yükünün planlaşdırılması və hesablanması haqqında Əsasnamə»**nin mətnində ismin müvafiq hallarında **«ali məktəb»** sözləri ismin müvafiq hallarında **«ali təhsil müəssisəsi»** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

³⁴ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 7 №-li Əlavə **«Professor-müəllim heyətinin tədris yükünün planlaşdırılması və hesablanması haqqında Əsasnamə»**nin 3-cü bəndin birinci abzasında **«aspirantlar»** sözü **«doktorantlar»** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

³⁵ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 7 №-li Əlavə **«Professor-müəllim heyətinin tədris yükünün planlaşdırılması və hesablanması haqqında Əsasnamə»**nin 4-cü bəndin birinci abzasında **«aspirantlara»** sözü **«doktorantlara»** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

³⁶ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 8 №-li Əlavə «Ali (orta ixtisas) təhsil müəssisələrində eksternat haqqında Əsasnamə»nin 1-ci bəndi yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~Eksternat ali (orta ixtisas) təhsil müəssisələrində vətəndaşların tədris fənlərini və ya ali (orta ixtisas) təhsil kursunu məşğələləri iştirak etmədən müstəqil öyrənməyə, uyğun tədris planı üzrə nəzərdə tutulmuş məqbul və imtahanların verilməsinə əsaslanan şəxsi (öz-özünə) təhsil alma formasıdır.~~

³⁷ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 8 №-li Əlavə «Ali (orta ixtisas) təhsil müəssisələrində eksternat haqqında Əsasnamə»nin 2-ci bəndin dördüncü abzasında «**orta təhsili**» sözləri «**tam orta təhsili**» sözləri ilə əvəz edilmişdir.

³⁸ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 8 №-li Əlavə «Ali (orta ixtisas) təhsil müəssisələrində eksternat haqqında Əsasnamə»nin 3-cü bənddə «**məktəb**» sözü «**təhsil müəssisəsi**» sözləri ilə əvəz edilmişdir.

³⁹ 29 mart 2010-cu il tarixli **53** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 3, maddə 264**) ilə 8 №-li Əlavə «Ali (orta ixtisas) təhsil müəssisələrində eksternat haqqında Əsasnamə»nin 4-cü bənddə «**orta ixtisas məktəblərində**» sözləri «**orta ixtisas təhsili müəssisələrində**» sözləri ilə əvəz edilmişdir.